

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina glavnice mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor:
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Sprememba režima v Rumuniji

Pozornost politične javnosti je obr-
njena dandanes v toliki meri k vnanjim
dogodkom, k mednarodnim odnosom,
da notranjepolitičnim dogajanjem po-
sveča prav malo pažnje, skoro da samo
toliko, kolikor se tičejo internacionalnih
razmerij, odnosno morejo vplivati na
nje. Tolik je nemir v svetu, toliko ne-
strpnosti in prikriti ali neprikriti na-
petosti v mednarodnih odnosih.

Spridlo tega vladna kriza v Rumuniji
ni vzbudila zanimanja niti se ni z na-
petostjo pričakovala njena rešitev. In
niti nova vlada se ni sprejela z onim in-
terесom, kakor bi ga prav za prav za-
služila po svoji pomembnosti. Da je de-
misionirala narodno caranistična vlada
Vajde Vojevoda, niti ni pomenilo prese-
nečenja. Zakaj je dolgo se je napove-
dovalo, da se bo izvršila sprememba v
sestavi kabineta, morda celo globlje se-
gajoča preureditev. Vendar, da se bo de-
misija zaključila s popolnim prehodom
na drugo stranko, se je zdelo nekoliko
manj verjetno in tega v inozemstvu ni
so pričakovali.

Narodno kmetstvo vlado so ves čas
slabše notranje razprtje. Najprej je šlo
za konflikt med obema njenima krilo-
ma, to je med njenima poglavitnima se-
stavnicama deloma. Na eni strani imamo
ljudi iz Transilvanije, odnosno sploh iz
novih pokrajin, na drugi strani pa sta-
re caraniste, ki so zastopniki in predsta-
vitelji starih rumunskih pokrajin. Mar-
sajki je med njimi različnega, tudi vodje
iz novih pokrajin so bili podjetnejši, ži-
vahnejši, a morda nekoliko manj okret-
ni ter manj praktični za bukarške raz-
mere kakor pa staroromunski kmetjski
voditelji.

Pa ne le to. Med Transilvanci samimi
ni bilo edinstva. Iz raznih vzrokov, ki
se v javnosti še niso dovolj pojasnili, se
je razvil spor med vodjama; šef stranke
Maniu je bil na eni, ostali »precaški«
politiki pa na drugi strani. Zaostril se
je ta spor zlasti takrat, ko se je Ma-
niu umaknil z vodilnega mesta v vladi
in stranki, o čemer je javnost izvedela
malo konkretnega. Maniu se je sprva
sploh odtegnil javnemu delu, potem pa
je začel prav krepko kampanjo proti
vladi, čeprav je tudi sam pripadal vlad-
ni stranki.

Toda morda še bolj so narodno kmet-
sko vlado omajale gospodarske težave,
zlasti pa finančne obveznosti napram
inozemstvu. Kakor tudi se je vlada tru-
dila, obvladati ni mogla teh težav, kar
so vsi njeni nasprotniki seveda spretno
izrabljali. Morda ni bil za neuspehe za-
dnji vzrok v tem, da so vztrajali napram
Vajdi Vojevodu vladi liberalci ves čas
v hudi opoziciji, kot najhujši nasprotni-
ki. Ne sme se namreč prezreti, da ob-
vladujejo liberalci rumunsko gospodar-
stvo ter denarni trg in da se morejo po-
našati z zaupanjem v sličnih inozemskih
krogih. Morda je ravno ta razlog tudi
mного pripomogel, da je sedaj Duca z
liberalno stranko stopil na mesto car-
nistov.

Seveda ni nič presenetljivega v tem,
da je Duca prevzel vlado za odstopiv-
šim Vajdo Voevodom. Saj je to stara
tradicija, stara rumunska politična pra-
aksa, da se dve stranki zamenjavata v
režimu in povsem logično je, da pride-
jo za nacionalnimi caranisti na vrsto li-
beralci. Le da je to pot sprememba še
mного pomembnejša. Zgodilo se bo pr-
vikrat po povratku kralja Karola, da
bodo liberalci prevzeli vladne posle. Kra-
ljevemu povratku je stranka namreč
močno nasprotovala in to ne le poprej,
ko se je napovedoval in pripravljala, mar-
več tudi pozneje, ko se je povratek že
izvršil. Dolgo je vztrajala potem stranka
v opoziciji in zlasti odnosaji med
dvorom in stranko so bili zelo napeti.
Samo Jurij Bratianu se je z maloštevil-
nimi pristaši drugače orientiral, on je
ne le priznal izvršeno dejstvo, marveč
tudi zastopal stališče, da se je treba z
njim popolnoma sprijazniti in aktivno
sodelovati. V teku zadnjih let so Bra-
tianovi nazori pridobivali v liberalni
stranki vedno več tal in končno si jih
je usvojili tudi sami šef stranke, sedanjí
ministrski predsednik Duca. S tem so
se notranje politične razmere v Rumu-
niji popolnoma normalizirale in zopet je
treba računati z dualističnim strankar-
sko-političnim sistemom, kakor je bila
rumunska praksa že desetletja v prete-
klosti.

Sedaj je v sedlu liberalna stranka. No-
tranji razvoj se bo bržčas razpletal po-
vsem normalno. Parlament bo razpu-
ščen in razpisane bodo nove volitve. Za-
kak narodno kmetjska vlada ima v zbor-
nici še vedno veliko večino in bi novo
vlado lahko vrgla že na prvi seji. Zato
je razpust parlamenta neizogiben in so
prav tako neizogibne volitve nove skup-
ščine. Po dosedanjih tradiciji, ki se do-
sledj menda še ni prekršila, dobi vsaka
nova vlada med volilci večino; po tej
tradiciji, ki je po nji tudi sedaj z reži-
ma odhajajoča narodno kmetjska stranka
dobila zaupnico večine prebivalstva,
se Duci za rezultat ni treba beliti glave.
V finančnih ter gospodarskih krogih

HITLER NAJ SPOROČI SVOJE ZAHTEVE

**Možnost direktnih pogajanj med Francijo in Nemčijo — V pričako-
vanju nemške reakcije na Boncourjev in Sarrautov govor**

Pariz, 16. novembra AA. Ekspozé zuna-
njega ministra Boncourja bo ponatnjen
v posebni brošuri, ki jo bodo poslali vlad-
am in parlamentarnim odborom za zuna-
nje zadeve vseh držav.

V zvezi z ekspozéjem zunanjega ministra
Boncourja naglašajo poučeni krogi, da Drus-
tvo narodov in razorožitvena konferenca
še nadalje obstojita in da se morajo vsi
razgovori in vsa pogajanja, tudi diplomat-
ska, naposled končati v Ženevi. Omahova-
nje, ki se v zadnjem času opaža na Angle-
škem, in včerajšnji Mussolinijev govor ne
moreta bistveno izpremeniti francoskega
stališča. Stališče Paula Boncourja temelji
na zvestobi do Društva narodov ter se v
tem razlikuje od italijanske teze, po kateri
naj bi se ženevska ustanova, v kateri so-
delujejo vsi člani Društva narodov, nato-
mestila z uvedbo posebnih razgovorov med
velesilami.

Tudi glede možnosti neposrednih razgo-
vorov z Nemčijo ostane francoska vlada
zvesta svojemu dosedanjemu stališču.
Nemčija mora sporočiti svoje predloge,
pa jih bodo proučili in predebatirali po
diplomatskem potu v duhu mednarodne
vzajemnosti in sporazuma. Tako bi se
mogli začeti francosko-nemški razgovori o
gospodarskem razmerju glede na Posaarje
ker bo dobilo to vprašanje leta 1935, ko
se bo moralo prebivalstvo Posaarja s ple-
bisitom odločiti za eno izmed obeh držav,
izredno važnost.

Ta vprašanja so prvenstvenega pomena,
toda zaradi njih ne kaže izpustiti iz oči
tudi drugih področij, na katerih ima fran-
coska zunanja politika svoje interese. V
zvezi s tem je treba upoštevati tudi zbol-
šanje odnosov na jugovzhodu Evrope in
londonski pakt med Rusijo in njenimi so-
sedji, kakor tudi znatno zboljšanje razme-
ra med Francijo in Rusijo. Pričakovati
je, da odide v kratkem v Rusijo skupina
francoskih inženjerjev, ki bo nadomestila
nemške inženjerje, katere so odpustili po
prihodu Hitlerja na vlado.

Hitler naj govori!

Pariz, 16. novembra. Č. Agencija Radio
je objavila o vprašanju direktnih pogajanj
med Francijo in Nemčijo naslednji komu-
nike:

Glede pogajanj s Francijo je predvsem
potrebno, da pokrene pobudo Hitler. Nem-
čija je postavila svoje zahteve in zato naj
tudi ona začne s pogajanjem. Pogajanja naj
se prične po normalni diplomatski poti s
posredovanjem francoskega poslanika v
Berlinu ali nemškega poslanika v Parizu.
Istočasno mora Hitler tudi jasno povedati,
o čem se hoče pogajati. Šele po teh prvih
korakih bodo mogoča pogajanja med obo-
ma vladama. Francoska vlada si ne more
predstavljati, kakšno pobudo bo pokrenila
nemška vlada za zblizanje med Berlinom
in Parizom. Zdi se, da mislijo v Berlinu,
da so nemške zahteve že dovolj znane in
da jih ni treba še posebej točno precizirati.
Takšen položaj pa ne more trajati še nade-
lje. Hitler lahko izbira končno le med dva-
ma metodama, da se direktno obrne na
Francijo ali pa s posredovanjem Mussolinija
in Italije.

Hendersonovo pismo

Pariz, 16. novembra. AA. Predsednik raz-
orožitvene konference Henderson je poslal
članom splošnega odbora razorožitvene
konference pismo, v katerem jim polasnju-
je sedanjí mednarodni položaj in jih po-
ziva, naj se vrnejo v Ženevo in stopijo zopet
v stike s poročevalci posameznih odborov.
Svoje pismo je sestavil v soglasju s pod-
predsednikom razorožitvene konference Po-
litiss in češkoslovanskim zunanjim minis-
trom dr. Benešem, ki sta mu izjavila, da
hočeta nadaljevati svoje delo v Ženevi le,
če se tjakaj vrnejo tudi šefi drugih deleza-
ci.

Poučeni krogi trdijo, da bo imelo Hen-
dersonovo pismo koristne posledice in da bo
pospešilo sestanek predsedništva razoroži-
tvene konference. Tudi seja splošnega od-
bora bo po vsej priliki še pred 4. decem-
brom. Podpredsednik razorožitvene konfe-
rence Politis je odpotoval danes v Pariz,
da se sestane s francoskim zunanjim mini-
strom Boncourjem.

Rumunije in inozemstva bodo nedvom-
no novo vlado sprejeli z veliko pozor-
nostjo. Dediščina, ki jo prevzema Duca,
odnosno njegov finančni minister, ni pri-
jetna in sanacija sedanjih razmer ni in
ne bo lahka naloga. Liberalci bodo mo-
gli in morali pokazati, ali res razpola-
gajo s takimi gospodarskimi in denarni-
mi strokovnjaki, kakor so poprej napo-
vedovali.

V zunanji politiki se položaj z nasto-
pom Duca ne bo nič spremenil. Saj Ru-
munija v svoji mednarodno politični ori-
entaciji ni nič kobilela niti poprej niti
ne bo poprej; liberalci posebej so znani
kot izraziti francofilci od nekdaj, vrh te-
ga pa vodi vnanjo politiko tudi za na-
prej Titulescu. V diplomatskem pogledu
se potemtakem prehod v novi režim sko-
ro ne bo opazil. Ta konstatacija more
vnanjega opazovalca samo zadovoljiti in
je prav posebne važnosti za nas, ki smo
z Rumunijo v Mali antanti tako tesno
povezani.

Važna seja angleške vlade

London, 16. novembra. Č. Angleška vlada
je imela včeraj popoldne daljšo sejo, na
kateri je razpravljala o razorožitvenih pro-
blemih. Na seji ni prišlo do nikakega za-
ključka. Na snočni seji spodnje zbornice,
ki je zasedala kasno v noč, se je raznesla
vest, da namerava zunanji minister Simon
ob koncu meseca odpotovati v Pariz, kjer
bi skupno s predsednikom razorožitvene
konference Hendersonom konferiral s fran-
coskimi ministri o razorožitvenem vpraša-
nju. Že nekaj ur pozneje pa so to infor-
macijo demantirali, češ, da je bila večina mi-
nistrov na seji vlade proti vsaki kretnji
angleškega zunanjega ministra, ki bi mogla
povečati nemško nezaupanje. Minister Si-
mon je na seji naglasil, da angleška vlada
ne sme storiti ničesar, kar bi vznemirilo
Francijo in njene prijatelje, toda večina
kabineta je po poročilu lista »Morningpost«
vtrajala pri svojem mnenju, da Anglija ne
sme dopustiti, da bi Nemčija začela dvo-
miti o njeni iskrenosti glede priznanja ena-
kopravnosti Nemčije v oboroževanju.

Kakor poroča »Daily Mail«, so Simon-
ovi nasprotniki ostro kritikovali njegovo zu-
nanjo politiko. Nekateri ministri so zahte-
vali, da mora angleška zunanja politika sto-
riti vse, da pridobi Nemčijo za nadaljnja
razorožitvena pogajanja v okviru Društva
narodov. Drugi angleški listi poročajo, da
namerava vlada sklicati novo mednarodno
razorožitveno konferenco, ki naj bi se vrši-
la v Ženevi in naj bi razpravljala le o an-
gleškem razorožitvenem načrtu. Način, ka-
ko naj se skliče in sestane ta konferenca,
naj bi se določil na sestanku zastopnikov
štirih velesil, ki naj bi se sestali še pred
Božičem v Rimu. Macdonaldov predlog, naj
bi bil ta sestanek v Londonu, je večina mi-
nistrov zavrnila.

London, 16. novembra. G. Po daljšem te-
lefonskem razgovoru s predsednikom raz-
orožitvene konference Hendersonom, je

sklenil zunanji minister Simon, da jutri od-
potuje v Ženevo, kjer namerava še enkrat
poizkusiti, da bi spravil v tek razorožitve-
na pogajanja, ki so obtičala na mrtvi točki.
Poluradno zagotavljajo, da smatra Anglija
Macdonaldov razorožitveni osnutek za edi-
no možno podlago kakršnekoli razorožitve-
ne konvencije. Čeprav bi se razorožitvena
konferenca razbila, Anglija tega svojega na-
čelnega stališča ne bo izpremenila.

Pravi obraz nemške zunanje politike

Pariz 16. novembra. g. »Petit Parisien«
objavlja izvelek iz tajnih navodil, ki jih
je izdal centralni urad za inozemsko pro-
pagando, ki ga vodi nemški propagandni
minister dr. Goebbels. Navodila, ki so v
prvi vrsti določena za nemške diplomat-
ske zastopnike v Severni in Južni Ameri-
ki, vsebujejo naslednjih 10 točk pravih na-
čel nemške zunanje politike:

1. Zunanjepolitični položaj Nemčije je
trenutno enak kot je bil v letih 1910. do
1913. Najbolj nepomirljiv nasprotnik Nem-
čije je in ostane Francija.
2. Anglija je najmočnejši in najnevar-
nejši partner Francije in si prizadeva ru-
šiti nemško-francoske odnose.
3. Trenutno se poskuša motiti politične
in vojaške zveze Francije.
4. Nemčija si prizadeva, da prepreči
konsolidacijo na Balkanu.
5. Nemčija noče za nobeno ceno dalje
prenašati versailleskega diktata in stremi
za njegovo revizijo, če bo treba tudi z
drugimi metodami.
6. Povrnitev Posaarja je ena izmed prvih
nemških zahtev in Nemčija kljub locarn-
ski pogodbi ni pripravljena odreči se svo-
jim zahtevam do Alzacije in Lorene.
7. Dasi kaže Nemčija nasproti Poljski
spravljivost, vzdržuje tudi za bodoče vse
svoje zahteve nasproti njej.
8. Cilj narodno-socialistične zunanje po-
litike je pridobitev vseh sosednjih ozemelj
nemške države, kjer žive nemške manj-
šine.

Poljsko-nemški sporazum

**Soglasje med nemško in poljsko vlado o potrebi
zaključitve pakta o nenapadanju**

Berlin, 16. novembra. Dr. Državni kan-
celar Hitler je sprejel včeraj v prisotno-
sti zunanjega ministra Neuratha poljskega
poslanika in razpravljal z njim o nemško-
poljskih odnosih. Na razgovoru je pri-
šlo do popolnega soglasja, da bosta obe
državi vsa medsebojna vprašanja reševali
z neposrednimi pogajanjmi, obe državi se
zaradi ojačanja miru v Evropi odpovedu-
jeta tudi vsaki uporabi sile v svojem me-
sebojnem razmerju.

15. november — pomemben datum

Varšava, 16. novembra. Č. Včerajšnji
razgovor poljskega poslanika v Berlinu Lip-
skega s kancelarjem Hitlerjem, je izzval
v vsej poljski javnosti pravo senzacijo
Vladni organ »Gazeta Polska« pripisuje
razgovoru največji pomen, zlasti glede na
okoliščino, da je svetovna javnost še ved-
no mnenja, da so dosedanja napeti odnosi
med Poljsko in Nemčijo v žarišču evrop-
skih zapletitvev. Izjava obeh vlad glede
potrebe pakta o nenapadanju je svečana
garancija, da do takih zapletitvev med
obema državama ne bo prišlo. Obe državi
sta se odrekli napadu z oboroženo silo kot
sredstvu za doseg svojih političnih name-
nov. Pribiti je treba, da je včerajšnji raz-
govor v Berlinu odstranil glavni nedosta-
tek locarnskega pakta. Zato bo 15. novem-
ber postal še pomemben datum v razvoju
mednarodnega prizadevanja za ohranitev
miru v Evropi in po vsem svetu Hitlerjev
razgovor s poslanikom Lipskim sicer v ni-
čem ne zadeva dosedanje poljske politi-
ke in dosedanje poljske pogodbe z drugi-
mi državami.

Podaljšanje gospodarskega provizorija

Varšava, 16. novembra. s. Danes je bil
podaljšan nemško-poljski gospodarski pro-
vizorij z dne 14. oktobra do 30. novembra.

Aktivna postavka za mir

Pariz, 16. novembra. s. O nemško-poljskem
zblizanju razpravljala francoski popoldanski
tisk popolnoma mirno. Poluradni »Temps«
meni, da se lahko izrazejo samo čustitke,
ker je prišlo končno do neposrednega stika
med Berlinom in Varšavo, tem bolj, ker s-
dajo pobude v vseh točkah združiti s sploš-
nimi tendencami francoske politike. Nemška
iniciativa se da pojasniti samo s Hitlerjevo
željo, da bi s pomembno kretnjo dokazal
mirovno voljo Nemčije. Če se bodo odnosi
med Nemčijo in Poljsko trajno omilili, bo
naloga diplomatov, predvsem francoskih,
zelo olajšana. »Paris Soir« piše, da so zara-
di sporazuma med Berlinom in Varšavo
mного manjše tudi težave, ki so doslej na-
protivale neposrednim nemško-francos-
kim pogajanjem. Novi socialistični list
»Apele« izjavlja, da je dogovor med Berli-
nom in Varšavo ne glede na pridržke, ki se
bodo morda pokazali pozneje, aktivna po-
stavka za mir. List poudarja, da so se po-
gajanja med Nemčijo in Poljsko vršila izvan
okvira Društva narodov in sklepa zaradi
tega, da bodo nekateri obveznosti za to
manj učinkovite.

Reuter je izvedel v zunanjem uradu, da
bodo bržkone pri teh razgovorih v Ženevi
razpravljali tudi o predlozi, naj bi se pod-
pisnik pakta štirih sestali v Rimu. Odhod
Johna Simona v Ženevo je izraz želje bri-
tanske vlade, da pokaže vnovič, koliko ji je
do tega, da se razorožitvena konferenca
uspešno zaključi.

Konferenca štirih v Rimu

Rim, 16. novembra. Č. Listi poročajo z
zadovoljstvom o nameri angleške vlade,
da se skliče konferenca zastopnikov štirih
velesil, ki naj bi zasedala v Rimu in dolo-
čila način in metode za nadaljevanje raz-
orožitvenih pogajanj. Poudarjajo tudi, da se
italijanska vlada v celoti strinja s to angle-
ško namero.

9. Prav tako hoče Nemčija zopet dobiti svoje prejšnje kolonije po neposredni poti in brez Društva narodov.

10. Nemčija zahteva absolutno enako-
pravnost glede oboroževanja brez vsake
mednarodne kontrole, čeprav bi bila ta
splošna.

List pripominja končno, da ima za mo-
rebitne nemške demantije v rokah dokaze
o popolni avtentičnosti objavljenih listin.

Razkritje tajnih navodil nemškega držav-
nega propagandnega ministrstva je učinko-
valo v pariških diplomatskih krogih kot
bomba. Učinek je bil tem močnejši, ker je
bila lista objavljena istočasno s izjavama
Sarrauta in Boncourja, da je francoska
vlada pripravljena za pogajanja, in istočasno
s izjavo o nemško-poljski nena-
padalni pogodbi.

»Transigence« poudarja, da je objavl-
jena lista dokaz dvolednosti. narodno-
socialistične zunanje politike. Cilnično mir-
no priznava nemška vlada, da je končni
cilj njene zunanje politike brezmejno in
nekontrolirano oboroževanje ter zavzetje
vseh ozemelj, kjer živijo nemške manjšine.
Tajna lista, ki jo je objavil »Petit Parisien«,
je izboren komentar k zadnjim Hit-
lerjevim govorom. Zakaj ponuja Hitler
Franciji roko, če dobro ve, da vodi za nos
vso mednarodno javnost, posebno pa fran-
cosko. Naj bi se Parizanom odpre oči, da
bi spoznali pravi obraz nemškega narod-
nega socializma.

Amnestija in repre- salije po volitvah

Berlin, 16. novembra. s. Glede včeraj-
šnje izjave državnega pravosodnega komi-
sarja dr. Franka, češ, da namerava vlada
glede na volilni izid proglasiti večjo po-
milostitev, doznava »Der Angriff« od dr.
Franka samega, da gre za širokogrudno po-
budo, ki jo je predložil državnemu kance-
larju. S to pomilostitvijo hoče baje držav-
na vlada odgovoriti na ogromno manife-
stacijo zaupanja, ki jo je priredil nemški
narod dne 12. novembra. Narod, ki je iz-
razil svoje zaupanje v tako navdušeni ob-
liki, zasluži, da mu tudi vlada z obema ro-
kama vrne enako. Državni pravosodni ko-
misar upa, da bodo stopile pomilostitvene
določbe še pred Božičem v veljavo.

Hamburg, 16. novembra. s. Glede na izid
državnozbornih volitev je odredil senat
v sporazumu z državnim upraviteljem, da
se nemudoma izpusti na svobodo 150 poli-
tičnih jetnikov, ki so se do sedaj vedli brez
ugovora.

Frankfurt ob Meni, 16. nov. g. Akcija
proti volilem, ki v nedeljo niso volili, se
je že pričela. Tako so zaprli v Frankfurtu
ravnatelja neke bolnišnice, kot vzrok pa
navajajo demonstracije, ki so jih narodni-
socialisti priredili pred njegovim stanova-
njem, ker ni šel voliti. V Hanauu so trgov-
ci s sadjem preprečevali nadaljnjo prodajo
sadja, ker se ni udeležila volitev.

Nova francoska socialistična stranka

Pariz, 16. nov. d. Včeraj se je konsti-
tuirala nova socialistična skupina poslans-
ke zbornice, ki je izvolila za predsednika
Renaudeta, za glavnega tajnika pa Erne-
sta Lafonta.

Nemški poslanik v Moskvi

Moskva, 16. novembra. s. Nemški posla-
nik Nadolny je danes prispel semkaj.

Krvava volilna borba v Španiji

**Pri volitvah v parlament kandidira 44 strank s 7000
kandidati — Krvavi spopadi strankarskih nasprotnikov**

Madrid, 16. novembra. d. Zaradi volit-
ev prihodnjó nedeljo je nastala v politič-
nem življenju velika napetost. Volilna
borba se vrši mnogo ostreje kakor kdaj
poprej. V mnogih krajih je prišlo na volil-
nih shodih in pri razdeljevanju letakov
do krvavih spopadov, ki so zahtevali tu-
di smrtné žrtve. Tudi v Madridu je bilo
več izgrezov. Policija je neprestanó v
strogi pripravljenosti. Socialisti napovedu-
jejo državljansko vojno v primeru zmage
desničarskih strank in zahtevajo dikta-
turo proletariata. Obenem se je zopet
močno raznel stavkarski pokret. V Bar-
celoni stavka 70.000 prodajalcev in so-
vse trgovine zaprte. Tudi bančni name-
ščenci in transportni ter prometni delav-
ci groze s stavko.

Madrid, 16. novembra. g. V Barceloni
so zavzeli izgrede pri demonstracijski stav-
ki zelo resno obliko in je bilo med de-
monstranti in tudi med policisti več ranje-
nih. 75 oseb so zaprli v Palmi na Malor-
ki so radikalne delavske organizacije pro-

glasile za jutri splošno stavko. Oblasti so
uvedle obsežne ukrepe, da ohranijo mir
in red.

Blizu Granade se je avtobus s sociali-
stičnimi funkcionarji, ko je vozil preko
mosta, prevrnil v 150 metrov globok pre-
pad. 23 potnikov, ki so bili na propagand-
nem potovanju, je bilo ubitih, ostali pa
so po večini hudo ranjeni.

Gibraltar, 16. novembra. AA. Semkaj
je pribežalo na stotine angleških držav-
ljanov, ki prebivajo po raznih krajih An-
daluzije. Tudi turisti vseh narodnosti so
se zatekli v Gibraltar, ker se boje, da pri-
de pri nedeljskih španskih volitvah do
nasilstev. Meje so zastražene z močnimi
oddelki. Za naklonjenost volilcev se se-
daj bori 7000 kandidatov in 44 strank, da
si pridobijo 470 prostih mest v parlamen-
tu. Glavna bitka se bo bila med konse-
rativci in socialisti, ki pa tudi gladi fašis-
tovski pokret, ki ga vodi sin pokojnega
diktatorja Primo de Riverre, postaja gla-
sen. Izid volitev je negotov.

POTOM TELESNE VZGOJE K NACIONALNI SAMOZAVESTI

Tudi na včerajšnji seji Narodne skupščine so vsi govorniki naglašali nacionalni in moralni pomen zakona o obvezni telesni vzgoji

Beograd, 16. novembra. p. Narodna skupščina je danes nadaljevala razpravo o zakonskem predlogu glede uvedbe obvezne telesne vzgoje naroda. Vsi govorniki so poudarjali veliko važnost zakona ne samo z vidika pospeševanja telesne odpornosti potom gimnastičnih vežb, marveč tudi njegov pomen v pogledu nacionalne vzgoje. Med drugimi je govoril danes tudi narodni poslanec g. Vekoslav Spindler, ki je osvetlil zakon s stališča prilik v dravski banovini ter podčrtal njegov pomen zlasti za vzgojo kmečke mladine, ki bo imela v nedeljskih in prazniških tečajih priliko udeleževanja ter se bo na ta način najuspešneje odvrnila od brezmiselnega veseljenja in pijačevanja, ki rodi toliko zločinov in drugih hudih posledic. Razprava bo jutri končana, nakar pride na vrsto klirinški sporazum s Švico, nato pa zakon o obveznem pobijanju nalezljivih bolezni.

Seja se je pričela ob 10.30 pod predsedstvom podpredsednika dr. Koste Popovića. Po odobritvi zapisnika in raznih sporočilih je narodni poslanec Mustafa Mulalić prosil predsednika skupščine za posredovanje pri vladi, da bi se ministri v večji meri ozirali na intervencije narodnih poslancev. Predsednik skupščine je to obljubil.

Narodna skupščina je nato nadaljevala razpravo o telesni vzgoji naroda. Prvi govornik je bil danes narodni poslanec

Mita Dimitrijević,

ki je obširno govoril o škofovski poslanici, ki ni imela samo verskih, temveč v prvi vrsti politične motive. Naposled so se škofje vendarle umaknili in sedaj je verski mir zopet obnovljen. Predsednik je opozoril govornika, naj govori k dnevnemu redu, kar je poslanec Dimitrijević podrobno govoril o predloženem zakonskem načrtu in izrazil svoje prepričanje, da bo rodil koristne sadove. Treba bo le

Poslanec Vekoslav Spindler o pomenu telesne vzgoje za našo kmečko mladino

V svojem obširnem govoru, ki ga je Narodna skupščina poslušala z največjo pozornostjo, je osvetlil zakon s posebnim oziranjem na prilike v dravski banovini in je med drugim izjavil:

Zakon o obvezni telesni vzgoji naroda, kakor nam ga je obrazložil minister za telesno vzgojo g. dr. Hanžek v svojem obrazloženju v odboru in v svojem eksponatu pred Narodno skupščino, je brez dvoma

eden najvažnejših zakonov

kar jih je bilo sprejetih po uedinjenju. Po svojih nujnih posledicah posega globoko v fizični razvoj našega naroda, a prav posebno pa se v kulturni, moralni in socialni podvig naše mladine in vsega naroda. Sprito tehničnih utemeljitev, ki smo jih slišali, bi pomenilo samo izgubljeni čas, ako bi se spuščali v podrobno razlago zakona samega. Zato bom samo z vidika specialnih prilik v dravski banovini iz tega kompleksa vprašani podčrtal samo nekatere najbistvenije točke.

Predvsem je treba zavrniti vse predsodke, češ da je nemogoče uvesti ta zakon v prakso, zlasti

na naši vasi

Koliko je že bilo stvari, glede katerih se je splošno pojavljala skepsa, a vendar je praksa pokazala, da je imel narod mnogo več razumevanja nego maloštevilni skeptiki. V drugi vrsti je treba naglasiti velike praktične koristi, ki jih bo ta zakon pri-

paziti, da se bo zakon povsod pravilno izvajal.

Za njim je dobil besedo bivši minister za telesno vzgojo narodni poslanec

dr. Dragan Kraljević,

ki je poudarjal, da je prišel zakon na dnevni red baš v času, ko je najbolj potreben. Ustvaril bo novo disciplino v narodu, disciplino, ki bi bila baš danes na mnogih mestih potrebna, predvsem narodnim poslancem samim, kajti potem bi se ne moglo dogajati, da je včasih skoraj polovica poslanskih klopi praznih. Govornik je omenjal, kako v drugih državah pojmujejo narodni poslanci svoje dolžnosti, ko v stnjenih vrstah prihajajo na seje in si prizadevajo, da po najboljših močeh izpolnijo svoje dolžnosti. Prav tako pa je tudi v vsem ostalem narodnem in državnem življenju potrebna primerna disciplina. Zakon o telesni vzgoji naroda bo povzdignil tudi moralni in nacionalni nivo širokega množice, ter tako pripravil dobro bodočo generacijo. Danes je splošna psihoza na svetu taka, da je bil ta zakon res že nujno potreben. Za njim je povzel besedo poslanec

dr. Bogdan Viđović,

znani sokolski delavec iz Sarajeva, ki je v zvezi s predloženim zakonom opozoril na važno nalogo Sokolstva, ki je pristopno slehernemu Jugoslaven. V tesnem sodelovanju s Sokolstvom je podano jamstvo tudi za uspeh zakona. Poslanec

dr. Ljudevit Auer,

je priznal veliko važnost telesne vzgoje naroda, kakor je zamišljena po tem zakonu, vendar pa je naglasil, da bo treba zlasti kmečko prebivalstvo poprej rešiti drugih skrbi. Predvsem je potrebno, da se jim prej reši vprašanje kmečkih dolgov. Ko bo kmet rešen materialnih skrbi, bo z največjim veseljem sodeloval tudi pri drugih akcijah. Upoštevajoč veliki pomen zakona pa bo glasoval zani pričakujoč, da bo vlada čim prej predložila tudi druge ukrepe, ki naj služijo omiljenju gospodarske krize. Nato je povzel besedo narodni poslanec

skrajšanje kadrskega roka

za vse one, ki bodo izpolnili v zakonu predvidene obveznosti, pomeni zlasti za našo kmečko gospodarstvo veliko pridobitev na delovnih silah, na drugi strani pa v nekaj letih po njegovem uveljavanju velike prihranke v proračunu vojnega ministrstva, ki bodo v teku let dosegli stotine milijonov, in se bodo dali uporabiti za druge potrebe. Da nih ne govorim o koristih, ki jih bo imela naša vojska že s tem, da bi imela fizično močno in zdravo generacijo. Velika naloga in cilj zakona o telesni vzgoji naroda pa je

poglabitev jugoslovenske ideje

(dolgotrajno pritrjevanje), ideje narodnega in državnega edinstva v najširših slojih naroda. Res je, da se na tem dela že sistematično v šolah, vojski, v številnih udruženjih in drugih nacionalnih organizacijah širom vse države. Izvajanje tega zakona pa bo ne samo podprlo stremenje vseh teh faktorjev v gornjem smislu, ampak bo obenem v vsa ta stremeljenja zaneslo duha večje sistematičnosti in stvarne smotnosti, tako da bomo mogli že čez nekaj let s tega vidika, kakor drugod po vsej državi, tudi v dravski banovini z zadovoljstvom gledati na plodove zakona, ki je danes v razpravi. Velikega pomena bo izvajanje zakona tudi za

kulturno in moralno povzdigo naše mladine

in našega naroda v celoti. Koliko popoldanskih ur ob nedeljah in praznikih, ki jih je danes velik del mladine, v kolikor je niso pritegnile razne kulturne in sportske organizacije, prebil v brezdelju ali pa v brezcilnem veseljačenju in mnogokrat tudi v pijačevanju, torej v zapravljanju narodnega premoženja, bo poslej posvečenih delu v tečajih za telesno vzgojo naroda. Kako močno se bo poglobilo delo v naših sokolskih četah, ki jih imamo, hvala bogu, tudi v dravski banovini že mogoče šteti! Koliko novega impulza bo prišlo v delovanje pionirjev narodnega zdravlja in narodne prosvete in jugoslovenske ideologije na naši vasi, pa tudi v naših trgih in mestih!

Vem, da bodo vstali med našim narodom razni večni opozicionarci, ki bodo zlasti našega kmeta in preprostega človeka skušali ozlovčiti proti temu zakonu, češ,

kaj je treba kmetu in delavcu še telesne vzgoje

in telesne vežbe, saj se navežba ves teden, dan za dnem od zore do mraka s trdim težkim delom. Zato je naloga nas vseh, ki uvidevamo ogromen pomen telesne vzgoje za našo bodočnost in za našo odpornost proti težavam ne samo v našem vsakodnevem življenju, ampak zlasti tudi za našo odpornost in če treba udarnost proti vsem mogočim nevarnostim od zunaj, da narodu pokažemo na vzgled pri drugih narodih, ki obkrožajo našo državo in mu na podlagi tega dejstva dokazuje nujno potrebo fizične, duševne, moralne in nacionalne vzgoje in utrditve našega naroda, torej tudi našega kmečkega prebivalstva. Če še poudarim

nacionalni moment

ki je obelizen v prvem členu zakona, storim to zlasti kot zastopnik iz obmejnege ozemlja. Tam je bil velik del starejših generacij močno pod duhovnim vplivom tujih narodov. Sicer je pri mlajši generaciji šola že povzročila marsikako izpremembo na bolje, toda pri mladini, prihajajoči zlasti na vasi iz šolskega miljeja v svobodno življenje, je nujno potrebna roka, ki jo naj vodi skozi najopasnjeja leta z ljubeznostjo, obenem pa z jasno začrtano linijo v zrelejšo življenjsko dobo. To še posebej velja za vzgojo v jugoslovenskem nacionalnem duhu, ki naj ne bo vzgoja v smislu nacionalnega šovinizma, ampak v našem jugoslovenskem nacionalizmu.

v nacionalni samozvesti

ki ljubi in brani svoje, a tuje spoštuje. Ta roka naj bo zakon, ki leži pred nami. Omenil sem na kratko samo glavne vidike, po katerih smatram ta zakon za dober ter za nadaljnji telesni in duševni razvoj našega naroda za potreben. Obzljajem le, da je eden izmed naših kolegov iz dravske banovine skušal v razpravo vnesti noto, ki nima s tem zakonom prav nobene zveze, marveč služi samo političnim ciljem gotovih izranžiranih političnih činilcev, ki so že ponovno doživeli težke poraze, pa jih bodo tudi še v bodoče.

Izvajanja poslanca Spindlerja je sprejela zbornica z dolgotrajnim ploskanjem in odobravanjem. Zadnji govornik današnje seje je bil narodni poslanec

dr. Mladen Lisavac,

ki je prav tako podčrtal važnost zakonskega načrta in zlasti izrazil zadovoljstvo, da se naslanja zakon na sodelovanje s Sokolstvom.

Seja je bila ob 13. zaključena. Razprava se bo nadaljevala jutri dopoldne. Po sprejetju tega zakona pride na dnevni red klirinški sporazum s Švico, nato pa zakon o pobijanju spolnih bolezni.

Zvestoba za zvestobo — v praksi provizionašev

Nelepi in nerazveseljivi pojavi v češkoslovaškem gospodarstvu — Srdita polemika v ČSR kot posledica odkritij v jugoslovenskem tisku

Praga, 15. novembra.

Pri nas imamo zopet afero, kakršne se pojavljajo od časa do časa. To pot se sprašujemo: Kdo je kriv, da ne moremo priti do dobrih gospodarskih stikov med državami Male antante, da nam Jugoslovenci prodajajo prašiče zelo poceni, ako jih sploh kaj prodajo pri nas, češki potrošnik pa kupuje izdelke iz tega mesa silno drago. Kdo je kriv, da ni nikakršnega reda in načrta v gospodarskih stikih držav Male antante, da medsebojni uvoz in izvoz stalno pada, medtem ko ostaja izmena blaga z državami izrazito nepriljudskimi vsaj na isti višini.

Borbo so izzvala bližajoča se pogajanja za Gospodarsko Malo antanto, odstavek v Gospodarski Mali antanti v ekspoziciji dr. Beneša, pred vsem pa napadi jugoslovenskega tiska na Češkoslovaško. Ti napadi so popolnoma upravičeni in bi bili tudi upravičeni, čeprav bi bili še neprimerno ostriši.

Na Češkoslovaškem sedaj zaradi tega obtožujejo drug drugega. Levičarski tisk je v začetku tekočega meseca močno napadel agrarce, češ da kale dobre odnošaje do Jugoslavije s tem, da onemogočajo uvoz prašičev. »Venkovci, glasilo agrarne republikanske stranke, je odgovarjal, da imamo prašičev sami dovolj in da si samo nekoliko uvoznikov naše žepne na škodo jugoslovenskih, rumunskih in madžarskih kmetov, pri tem pa pada cena domačih prašičev. Domači potrošnik nima od tega prav nikake koristi, pač pa je prašičereja na Češkoslovaškem močno oskudovana.

Tisk agrarcev se je nadalje silovito lotil čl. industrijev. Ti da hočejo samo izvažati in delati dobiček. Svoje izdelke, naj bodo že kakršnikoli, bi radi prodajali v države Male antante zelo drago, tam pa bi nakupovali surovine zelo poceni, samo da bi imeli večji dobiček. Pri nas so cene kmetijskih pridelkov padle, cene industrijskih proizvodov pa se ne znižujejo. Inozemstvo od nas ne kupuje, ker smo predregli. Nas izvoz je še vedno stalno usmerjen na vzhod, ker si ne upa s svojim blagom na zapadna tržišča; zlasti si ne prižadeva prodreti v Francijo, ker ve, da bi ne vzdržal konkurence.

Tudi z drugih strani dežujejo očitki na industrijo. Huda obdolžitev pada na narodne demokrate, češ da češka industrija ni drugega nego domena narodne demokratske stranke in da je industrija tako postala politikum. Socialisti priporočajo predvsem sporazum doma, preden bo mogoče začeti graditi gospodarsko Malo antanto. »Lidové Noviny« so mnenja, da bo ta tvorba šele potem lahko pravilno delovala, ako se na Češkoslovaškem zedinijo za enoten načrt in ako se odločijo, da se bodo načrta tudi držali. »Nadaljnja usoda gospodarske Male antante je odvisna predvsem od nas,« pravi brnški list.

»České Slovo«, glasilo stranke ministra dr. Beneša, opozarja na manipulacije živilskega sindikata, ki ima ogromen dispozijski fond. Ključ na pomoč sodišče in državnega pravdnika. »Vprašanje izvoza prašičev in masti je za Jugoslavijo življenjskega pomena in mi moramo dati dokaz, da znamo izpolnjevati svoje obveze. Osemnajst komisnarjev ne sme stati na potu razvoja gospodarskih stikov Male antante.«

Pri tej borbi se javlja silika čl. industrije v zelo temni luči, čeprav moramo odšteti mnogo ostrih besed na račun razburjenja in bojevitosti. Zlasti »Venkovci« krepko blje po industriji, češ da je predraga in ni zmožna tekmovala z drugimi državami, kaže pa še na neki nedostatek: »zakon o kartelih je

pokazal, da imamo 400 kartelov. Pri taki organizaciji hipertrofiji, ki je polna desorganizacije in branjskega koristolstva, naša industrija seveda ni sposobna za velike žine. Sematizem industrije nam kaže, da kmalu ne bomo imeli več samostojnih podjetnikov, namestu njih pa na tisoče ravnateljev. S tem izgubljamo naša industrija borbenost in iznajdljivost; iz tovarnov so nastali birokratski uradi s številnimi instancami in nasprotujočimi si šefi posameznih oddelkov. Industrija je znala samo organizirati skupen nastop z delavskimi organizacijami proti kmetu; industrijska glasila kriče, naj se kupuje v državah Male antante, sama industrija pa tam ni ničesar kupovala, marveč se je raje podredila mednarodnim kartelom.«

Povsem razumljivo je, da le borba že davno prešla na čisto politično polje. Neznane temne sile, ki so zastopane v vseh gospodarskih zbornicah in zavodih in ki imajo na razpolago velike dispozijske fondе, so zvalovno na delu. Dobičkalnost, nenasitnost in premetenost slave svoje orgije. Vsega tega ne dela češki narod, njegova javnost ali njegova država, marveč le nekoliko brezimenih posameznikov, ki znajo vleči svojo korist iz vsake stvari. Dobičke jim je prinesla vojna in revolucija, sedaj na izkoristajo še politično bratstvo za svoje žep. Bolj proti tem škodljivcem je težak in dr. Beneš bo imel pri tem več dela, nego ga ima Roosevelt z dolarjem.

Velika zasluga jugoslovenskega tiska je, da je čl. javnosti pokazal na to temno ozadje, ki se je doslej zvitno skrivalo pred narodom. Doslej so bili vsi Čehi in Slovaki krivi odiranja jugoslovenskega kmeta. Ako je le-ta protestiral, so bili nejevoljni vsi Čehi in Slovaki. Zdi se, da je vsakomur jasno, da je jugoslovenski tisk napravil stvar veliko uslugo. Pokazal je sicer samo na eno izmed oteruških skupin, toda takih celic je vsaj toliko, kolikor je panov v gospodarstvu. Kakorkoli pa se razvija borba, onih 18 komisnarjev, ki odirajo jugoslovenskega kmeta, stoji v ozadju. Oni obvladajo trg; nihče ne sme v Jugoslavijo nakupovati blaga razen njih. To ugodnost jim jamčijo politične stranke, ki dobivajo za to mastno provizijo. V Jugoslaviji plačujejo ti komisnarji, kakor sami hočejo, v Češkoslovaški zopet prodajajo, po čemer sami hočejo: odirajo na obe strani. Vse to sramotno poslovanje je razkril jugoslovenski tisk.

Marsikdo bi morda rekel, da to delajo pač židje. Pa niso samo židje! Med temi 18 komisnarji je tudi mnogo čl. domojin. bor, ki jih vidimo na vseh banketih, kjer se govori o slovanstvu. Skrivajo pa se za potrošniško sekcijo Zveze industrijev. Nedavno je prišel odtod v javnost velikanski škandal. Bili so razdeljeni ogromni milijoni na način, ki vodstvu ni bil ljub. Iz tega je videti, da ima teh 18 komisnarjev ogromen dispozijski fond in močno zaletje.

Škoda, da po odkritjih jugoslovenskih listov jugoslovenska vlada ni objavila avtentičnih številk o tem, kako je teh 18 ljudi odiralo jugoslovenskega kmeta in čl. delavca. Leta in leta je to že v teku in ves ta čas so bili obutno oskudovani medsebojni stiki med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Z objavo teh številk bi Jugoslavija izkazala veliko in važno uslugo naši državi. Ako bi bilo mogoče izločiti vpliv teh parasitov, bi postala gospodarska Mala antanta izhodišče popolne in trajne konsolidacije Srednje Evrope. Bilo bi celo mogoče govoriti o carinski uniji. Vsem tem pa stoji na poti 18 komisnarjev-provizionašev in njihovo temno zaletje.

hvaležnost mu pa izkazujejo tudi mnogi njegovi klienti in drugi, saj je bil vsem kar okar oče.

Od vsega začetka je bil naročnik »Jutra« in vseh drugih slovenskih nacionalnih listov, in še zadnje dni pred smrtjo so mu morali čitati časopise, ker ga je še vedno zelo zanimalo vse naše politično in kulturno življenje. Do zadnjega, dokler je le mogel, je poseval vse prireditve naših sokolskih in drugih društev, saj je bil pri mnogih, če ne redni pa vsaj podporni član.

Njegovo izredno priljubljenost je pokazal današnji pogreb. Od najvišjih javnih funkcionarjev pa do zadnjega delavca, ki mu je pomagal, so bili zbrani prav vsi, ki so ga poznali in cenili. Sonce je posijalo in tam daleč so planine zablistele v rvežem snegu. Ko se je rodil, je pozdravil planine, in ko je odšel k večnemu počitku, so mu pozdrav vrnilo.

Justifikacija podpolkovnika Mičiča

Beograd, 16. nov. AA. Davi ob 6.15 je bila izvršena smrtna kazen z obesaženjem nad upokojenim podpolkovnikom Luio Mičičem, ki ga je državno sodišče za zaščito države dne 6. t. m. obsodilo na smrt zaradi vohunstva v korist dvh držav.

Iz sodne službe

Beograd, 16. novembra p. Za sodnega pripravnika pri okrožnem sodišču v Ljubljani je postavljen g. Kazimir Skarabek, absolvirani pravnik iz Ljubljane.

Kriza islandske vlade

Reykjavik, 16. nov. AA. Predsednik vlade je odstopil, ker je parlament izrekel nezaupnico pravosodnemu ministru Gudmundssonu, ki so jo predlagali socialisti.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Deloma oblačno, pozneje vado, temperaturna zmerne, stalneje — Situacija včerajšnja dne: Visoki pritisk je pričel prodirati preko Alp v srednjo in jugovzhodno Evropo. Zaradi tega je prenehal deževati in so se pojavile jutranje megle. Pritisk je narasel za 3 do 8 mm posebno v južnih delih Primorja, mani pa v srednji in zapadni Hrvatski. Temperature so padle za 1 do 5 stopinji. V južnih delih države, na severu so neznatno narasle.

Dunajska vremenska napoved za petek: V Južnih Alpah bo zopet snežilo.

Obvezno nezgodno zavarovanje učencev tehniških in obrtnih šol

Zavarovanje izvršijo šolske uprave za ves zavod — Zavarovalnino morajo plačati učenci sami

Beograd, 16. novembra. AA. Minister za trgovino in industrijo je izdal pravilnik o zavarovanju učencev zopar nezgode, po katerem morajo biti učenci srednjih tehniških in obrtnih šol, ki imajo razen teoretičnega pouka tudi praktične vaje v šolskih delavnicah, laboratorijih in na terenu, kakor tudi med počitniško prakso zavarovani pred nesrečnimi slučajmi.

Smoter zavarovanja je, da se učencem zagotovi gmočna podpora in dá odškodnina, če se poneprečijo pri delu in vajah. Zavarovanje učencev pri zavarovalnicah bo izvršila šolska uprava na podlagi neposredno poslanih pri ponudbi od najmanj treh zavarovalnic ter na podlagi cenitve posebne komisije.

Zavarovanje učencev velja za šolsko leto,

in sicer od 10. do 10. septembra ter se mora vsako leto obnoviti. Zavarovalna policia se glasi na ime šole. Pogodba o zavarovanju učencev mora vsebovati obvezo za zavarovalnico, da bo za vsakega učenca v primeru nesreče izplačala 50.000 Din, če bi postal stalno nesposoben, če bi pa postal samo delno trajno nesposoben, pa tisti del zneska, ki ustreza stopnji invalidnosti. V primeru začasne invalidnosti mora zavarovalnica plačati 3000 Din, v primeru učenčeve smrti zaradi nesrečnega slučaja mora pa roditeljem, odnosno varuhom, ki učenca šolajo, izplačati celo zavarovalnino 50.000 Din ter 5000 Din za pogrebne stroške.

Vsa učence mora plačati določen znesek, kakor hitro se bo šolska uprava odločila za najugodnejšo ponudbo zavarovalnice.

Premestitve učiteljstva

Beograd, 16. nov. p. Z odlokom ministrstva prosvete so premestili: Anton Majnik iz Zvirč v Ribnico, Marta Ankele iz Tepanj v Predosje, Branko Medved iz Pišec v Globoko, Josip Babić iz Kala v Dobrovnik, Helena Menašić iz St. Lambera v Sostro, Marija Čotić iz Moravcev v Globoko, Anton Miklavić iz Brezovcev v Borovnico, Melhior Dacar iz Poljan nad Škofjo Loko v Malo Polano, Boris Možina iz Vel. Lašč v Presko, Bogomil Gerlanec iz Laškega v Celje, Julija Kincl-Novačan iz Dramelj v Laporje, Marija Novak iz Prosenjakovcev v Kobilje, Franja Padovan iz Vele Like v Rajhenburg, Stanislava Podboj iz Zibike v St. Janž na Dol., Roza Povh iz St. Ruperta v Dramlji, Hilda Požar iz Vidoncev v Serdico, Alojzija Prah iz Mežice v Kaplo, Terezija Zorut iz Strukovcev v St. Peter v Sav. dolini, Amalija Zalar-Labič iz Kočevske Reke v Dobrople, Ana Vodopivec iz Huma v Hrstnik, Kristina Turjak iz Ribnice na Pohorju v Petrovce, Ludovik Snuderl iz Ravnih v Braslovce, Marija Setina z Mute v Smartno ob Paki, Ivan Pretnar iz Zavrča v Dol pri Hrstniku, Ana Radonić iz Loškega potoka v Ribnico, Danijela Levstik s Sladkega vrha v Gaberje, Vilma Križnar iz Nqve vasi v Stari trg ob Kolpi, Gustav Krakevec iz Selc v Laze, Jožefa Kocbek iz Sv. Jurija v Šafarsko, Jožef Kocbek od Sv. Bolfenka v Šafarsko, Božidar Horvat iz St. Janža k Sv. Antonu v Slov. gor., Maksa Hauptman iz Smartnega pri Slovenjgradcu na Muto, Ljuboslava Grmovšek z Mute v Smartno, Bogdan Golmajer iz Gradaca v Bučeo vas, Vida Golmajer iz Gradaca v Bučeo vas.

Povratek Mania v politično življenje

Vajda Voevod je odstopil kot predsednik narodne zaranistične stranke in se umaknil iz političnega življenja

Bukarešta, 16. novembra. d. Včerajšnja

otvoritvena seja parlamenta je bila samo formalnega značaja. Kakor hitro Jodo izvršene izpremembe na najvažnejših mestih državne uprave, bosta poslanska zbornica in senat razpuščena.

V parlamentarnem posloppju se je vršila včeraj zadnja seja še obstoječe parlamentarne večine narodne kmečke stranke. Na seji je prišlo do zelo dramatičnega prizora. Predsednik stranke, dosedanj ministriški predsednik dr. Vajda Voevod je namreč izjavil, da se je popolnoma ponesrečil

njegov polizkus zaupljivega in smotnega sodelovanja stranke ter krone. Ker je sam kriv neuspeha režima narodne kmečke stranke, hoče tudi izjaviti posledice in odstopa zato kot načelnik stranke. Obenem odlaga vse druge politične funkcije ter se popolnoma umakne iz političnega življenja.

Dosedanji prosvetni minister Costescu in stari predsednik poslanske zbornice Csics-Pop sta zaman skušala Vajda Voevoda pregovoriti, naj še nadalje obdrži svoje funkcije v stranki. Vajda Voevod

Naši kraji in ljudje

Bombe, plini, granate, letala...

Ranjeni padajo, s plinom zastrupljeni se onesveščajo...

Jutri popoldne bo torej Ljubljana imela senzacijo, kakršne še ni doživela. Pravcati plinski napad bodo uprizorili na naše mirne občane. Krajevni odbor RK bo pri pravil, da bo po ulicah strah in trepet in ne brez vzroka. »Neprijatelj« bo bombardiral mesto s plinskimi bombami, ki bodo povzročale solze, dim in smrad, vse, kakor v bodoči vojni. Izveščane čete samaritanov bodo odnašale s plini omamljene in zastrupljene, ugotavljale bodo vrste strupenih plinov, čistile in razkuževale

ogražene ulice sploh: moderna vojna furija bo povzročala direndaj kakor bi šlo zares, le hude posledice bodo izostale. Mestni zdravniki, predvsem dr. Rus, dr. Mis in dr. Ahčin imajo že ves teden polne roke dela, da bo iluzija pravega plinskega napada na naše mesto čim popolnejša. Poudariti pa je treba, da je dr. Ahčin plinsko ekipo krajevnega odbora RK tako izveščal, da bo kos svojim nalogam tudi takrat, ko ne bo šlo le za poizkušnjo.

je bilo mojega. Preselila sva se v Pančev, kjer ni bilo boljše. Nato v Zagreb. Tu sem si sama poiskala službo v sremski menzi in sem dobivala 600 Din plače in prehrano, razen tega dnevno okrog 40 Din napitnine. Zaradi nekega prepisa sem zapustila službo in odšla v Dalmacijo, v Ku-mižo. Tam sem bila blagajničarka v kavarni. Nato natakarka v Vrhovinah. Spet sem prišla v Zagreb. Stanovala sem v Petrovi ulici, kot natakarka. Zapustiti sem morala tudi to službo, ker smo se spili zaradi plače. Ni bilo izgledov, da bi se mi stanje izboljšalo, zato sem dva dni pred usodno nočjo trdno sklenila, da končam sebe in otroka. Popoldne sem odšla v hotel Kanado in najela sobo v četrtem nadstropju št. 11. Ob 6. zvečer sem s sinčkom Dragotinom kupila v trgovini pločevina-tsko posodo in 5 kg oglja, ki sem ga dvakrat skrivaj nesla v hotel. Zvečer sva z otrokom šla v kino, ker je sinček prošil za to.

Predsednik: »Ali vam je žal, kar ste storili?«

— Nikakor! Ne obžalujem, da je sinček mrtev, pač pa mi je žal, da sem sama ostala živa. Glupo sem pričela in slabo končala, le zato nisem z njim umrla...

Prišlo se na vrsto priče, ki so bile zaslišane o vseh podrobnostih. Sam državni tožilec dr. Mavrovič je imel zelo človekoljuben govor in je priporočil sodnikom, naj sodijo zgolj po svojem svobodnem prepričanju. Nato je tudi govor branitelja dr. Radoševića napravil na občinstvo globok vtis. Zaradi mnenja, ki ga bodo še podali psihiatri, je bila razprava preložena na soboto.

Zvočni kino Ideal

Mady Christians in Paul Hartmann v velfilmu

PAST

Napete scene iz industrijske špijoneže. Kontraprijonaža. Ljuboznen zmaga nad denarjem.

Režija: HENRIK GALEEN

Godba: FRANZ GROTHA

Predstave danes ob 4., 7. in 9.

Pomirjenje med obrtništvom

Ljubljana, 16. novembra
Javnosti je znano, kako hude spore in celo tožbe je povzročil boj za skupne in ločene zbornice. Danes je bilo pred okoliškim sodiščem v Ljubljani več takih pravnih. Pri tem se je končno dosegla poravnava v vseh vseh pravnih, ki se je končala z naslednjo izjavo voditeljev obeh skupin:

Podpisana glede na razne kazenske pravde, ki so nastale med različnimi osebami obeh skupin v obstoječem načelnem boju zaradi delitve oziroma negetivne zbornice pri tujakih sodiščih izjavljajo, da vzajemno obžalujejo vse osebne izpade drugih proti drugim in izjavljajo, da naju v tem boju ni vodila nikakršna osebna medsebojna mržnja. Zagotavljajo si medsebojno spoštovanje in se z moško besedo zavezujejo, da imajo v tem boju izostati v bodoče vsake osebnosti na shodnih in v istih, v zasebnem življenju in javnosti.

Izvrneno in odpuščen je vzajemno vse, kar je bilo do danes v tem boju žaljivega v pisani ali izrečni besedi.

Obe stranki prevzmeta na sebe dolžnost, da pomirita vse spore, katere bi v tej zadevi povzročile druge osebe.

Pozivljajo vse svoje somišljenike, da odnehajo v zasebnem in javnem delovanju z osebnimi izpadi.

Ljubljana, dne 16. novembra 1933.

Josip Rebek s. r. Lovro Pičman s. r.

priči: priči:

Milko Krapež s. r. Viler s. r.

Filip Pristou s. r. V. Rupnik s. r.

Kunstler s. r.

Živčno bolnim in otočnim nudi mila naravna »Franz Josefov« vodo dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne možga najtopleje priporočati. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

stvarnih izdatkih, na dekoracijah, pri delu scenografov in garderobierjev, katerih fantazija mora danes ustvarjati iz nič. Do neke mere smo ta načela že uveljavili pri zadnjih prizoritvah, nova Travista nam n. pr. ni prizadela nobenih stroškov. Za Praznik eve-

tožih česteh, ki se pripravila, smo n. pr. vso opremo napravili iz starega materiala. — Kot naslednja važna točka v našem novem programu je organizirano sodelovanje drame in opere. Da se predvsem v operah

„Zdaj so barve res prelepe! Kaj pa potem — kadar bo oprano?“

„Če se boste ravnali po tem nasvetu, spoštovana gospa, ostane barva vedno enaka.“

Za vse pisane reči

LUX

Nikdar nexavit-
pristen samo v tianje
vih zavitiš

Rabite samo LUX za pranje, ne pa takšne ali drugačne ne zavite kosmiče! Zakaj LUX ohrani barvam njih lepoto... njih lesk tudi po pogostem pranju.

10.1.33

Združitev Celja in okolice

Celje, 15. novembra
Letos se je začelo v dravski banovini vprašanje združitve občin. To se je v kmetskih občinah deloma že uredilo, deloma pa bo treba še nekaterih popravkov. Zadnji čas je bil, da se je vprašanje sploh načelo in da se je postavilo načelo ustvaritve večjih občin. Naloge občinske uprave so vsak dan večje. Ze delo občin v lastnem delokrogu se je silno povečalo. Predvsem pa se je povečalo v prenešenem delokrogu, ker državna uprava zahteva od občin celo vrsto stvari, ki jih je prej upravljala sama. Občina je pač najmanjša upravna enota. Brez dobrih solidnih občin si ne moremo misliti solidno upravljane države.

Nas Celjane posebno zanima združitev mestne občine z okoliško. Ta problem je bil že večkrat načrt, toda ostalo je samo pri raznih razgovorih. Razmere pa silijo, da se združitev čim prej izvrši. To je v interesu obeh občin. Z združitvijo bi se ustvarilo veliko Celje, občina, ki bi imela približno 16.000 prebivalcev in ki bi mogla uspešno vsi svoje zakonite naloge. Mestna občina celjska in okoliška sta dejansko itak tako povezani, da tisti, ki ni poučen o mejah, sploh ne more razumeti, da tvorijo kraji, ki spadajo dejansko k mestu in imajo mestni značaj, v okoliško občino. Ako prideš v Celje preko kapucinskega mostu, si že v okolici. Če prideš skozi viadukt pri pošti, si istotako v okolici. Najlepše pa je na Mariborski cesti, kjer spada vzhodna stran v okolico, zahodna pa v mesto. Ker so trgovine ob nedeljah in praznikih v mestu zaprte, imajo na Mariborski cesti na eni strani trgovine odprte, na drugi strani pa zaprte. Okoliška občina se koristi z mestnim vodovodom, z mestno elektrarno, z mestno plinarno, z mestno klavirno itd. Policijski okoliš celjski obsega mestno upravno občino in velik del okoliške občine. Ze ta teh dejstev se vidi, da sta obe upravni občini tako tesno povezani in navezani druga na drugo, da je zadnji čas, da ustanove ta ena upravna enota. Od združitve bi imeli obe sedanji upravni občini samo koristi.

Kakor nam je znano, se je to vprašanje obravnavalo že v občinskem svetu celjskem. V plenarni seji dne 18. septembra 1931 je pa odsek predlog, da se izvede združitev celjske občine s celjo okoliško občino in da se od teharske občine pritegne kraj Čret, propadel. Občinski svet je

zaključil, da je treba čakati, da se done-se nov zakon o občinah. Sresko načelstvo v Celju je izdelalo obširen elaborat o združitvi obeh občin in ta menda počiva na banki upravi. Jasno je, da se banka uprava za te stvari ne zanima, ako lokalni činitelji ne smatrajo vprašanja za aktualnega. Sedaj, ko smo dobili zakon o podrežinskih občinah in se je v teh komasacija že izvršila in ko pričakujemo zakona o mestnih občinah, je treba čim prej udeležiti to vprašanje. Stvar obeh občinskih svetov je, da takoj ustvarita sklepe glede združitve. Prepričani smo, da to ne bo težko, ker govorijo vsi stvarni razlogi za združitev obeh občin.

MARLENE DIETRICH

Revni barjanski otroci imajo svojo kuhinjo

Ljubljana, 16. novembra
O Barju in nesrečah odnottnega prebivalstva smo letos veliko pisali. Čuli smo samo žalostne glasove pa je treba, da zapišemo tudi nekaj veselejšega. V soli na Barju je bila te dni otvorena nova kuhinja. Hranila bo lepo število otrok, katerih starši so bili prizadeti po povodnih in nimaio sami sredstev, da bi nasitili svoje otročice.

S pomočjo Rdečega križa in pa z blagohotno naklonjenostjo Mestnega socialno-političnega urada je bila 13. t. m. v prostorih, namenjenih za gospodinsko šolo, ustanovljena ta dobro urejena kuhinja. V njej se udeležujejo pod nadzorstvom učiteljice deklice iz višjih razredov. V kuhinji se kuha in peče, meša in pripravlja vse dopolne hrana za 30 do 40 lačnih šolarčkov. Pri tečnem kosilu se razvije vsa dobra volja otrok, ki so hvalečni dobrotnikom za toplo jed. Kosi se v dveh obrokih in sicer je kosilo za prvi del otrok, ki so imeli pouk dopoldne od 12 do 12.30, potem pa so na vrsti otroci, ki pridejo v šolo k popoldanskemu pouku. Ze okrog 10. dopoldne dobe otroci tudi kos kruha in prav tako dobe revčki južino tudi dopoldne. Blagodat šolske kuhinje bo trajala vso zimo, nekateri pa bodo oskrbljeni celo s potrebnim kosom obleke.

Tragedija nesrečne Celjanke v Zagrebu

Zagreb, 16. novembra

Tamle proti koncu avgusta je Celjanka Jozefina Schmidova v nekem zagrebškem hotelu zaigala ogled, da bi plini ponoči zadušili njo in njenega sinčka. Usoda pa je končala samo otroka, dočim so nesrečno mater našli naslednje jutro nezvestno. Ko se je spet osvestila, je bila njena edina obupna tožba nad tem, da ji je bila smrt prizanesena. Preteklo sredo je bila Jozefina pozvana pred mali senat. Je vitka, zanimiva mlada gospa, ki je boleat še ni mogla.

gla streti. O usodni noči od 25. na 26. avgusta je izpovedala:

— Moj sinko je takoj zaspal. Spominjam se, da sta izgorela kaka dva kilograma oglja. Kaj se je dalje godilo, ne vem. Ne spominjam se, kako sem si opekla obe roki, niti ne vem, kako sem naslednje jutro spustila v sobo vratarja. Osvestila sem se šele v bolnišnici, kjer sem se znašla na tleh. Da... toliko se pa spominjam, da je takrat ponoči v hotelu moj sinko jokal z nekim čudnim izpremenjenjem, divjim glasom. Menda mu je bilo hudo slabo, ker ni odgovarjal na moja vprašanja. Vzela sem ga v naročje in zlezla z njim pod posteljo. Zakaj, ne vem. Spet sem se prebudila in sinček je bil poleg mene že hladan. Ko sem ga otipala, sem spet zaspala...

Na predsednikovo vprašanje, zakaj je sodila, da ljudje črtijo njenega otroka, je Jozefina odgovorila: »Vsako ženo, ki ni mama, črtijo ljudje. Moj mali se ni smel igrati z ostalimi otroki. Za vsako nerodnost je bil kregan samo on.«

— Ali ni kake dedne bolezni v rodu?

— Nel jaz sem zdrava, zdravi so tudi starši. Čula sem samo, da se je materi mojega očeta omračil um.

— Opisite nam potek svojega življenja. — Od moža sem se ločila 1929, ker je bil grob in me je večkrat napadel, čeprav nikoli od njega nisem ničesar zahtevala. Ze ob poroki so njegovi starši nasprotovali, ker so želeli bogatejšo snaho. Zato so moža odpustili iz lastne trgovine. Živela sva nato v Beogradu in slaba nama je predla. Kar je mož zaslužil, je tudi zakvartal. Zaradi tega sem razporedala, kar

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

Premiera velfilma po znamenit romanu A. D'Ennery

DVE SIROTI

Film lepote in razkošja. Film, ki si ga mora ogledati vsak.

Režija: Maurice TOURNEUR

Sodelujejo:

Renée Saint-Syr, Rosine De-réan in Gabriel Gabrio

Predstave danes ob 4., 7. in 9. 1/2
Cene Din 2.-, 4.-, 6.- in 8.- Din

KULTURNI PREGLED

Novi delovni načrt naše drame

Iz razgovora z višjim režiserjem prof. O. Šestom

»Jutro« je že zabeležilo vest o izpremembah v vodstvu našega Narodnega gledališča, ki so se izvedle z odhodom intendanta Ottona Zupančiča na daljši dopust. Naš dramski referent je obiskal novega začasnega šefa drame prof. Osipa Šesta — direktor Pavel Golia je prevzel intendantске posle — in ga zaprosil za razgovor o položaju Narodnega gledališča in o najbližjem delovnem načrtu drame. Višji režiser prof. Šest je pri-povedoval:

V tako nizernem položaju, v kakršnem se naše Narodno gledališče trenutno nahaja, ni bilo še nikoli, odkar je podpržavljeno. V zadnjem času so se ponovno izvedle občutne redukcije dotacij in zdaj smo na tem, naj diferenco, ki je nastala v proračunu, krije kon-zum prebivalstva. Toda to je stalnišče, za katero je Ljubljana premaiha. Samo veliko mesto lahko s konzumom plačuje vse stroške, ki so v zvezi z obratom umetniškega gledališča. V teh razmerah ni nobenega drugega izhoda kakor da gledališče v prav-intenzivni meri skubi občinstvo. Navzile vesem težavam hočemo, da vzdržimo anarar v sedanjem obsegu da ohranimo obe hiši in vzdržimo teater vsaj na sedanji umetniški višini. Dobro vemo, da bi s ponižanjem ni-voia, z riskiranjem umetniške kvalitete prav

gotovo izgubili tiesto svojo stalno publiko, ki lo imamo. Z ozirom na življenjske okolišči-ne in z ozirom na težko konkurenco, ki jo pomeni kino za gledališče, moramo za vsako ceno ohraniti nivo, drugače nas publika za-pusti. Kako nai torej ob zmanjšanih subven-cijah ostanemo na višini? Gaže in personal se ne dajo prav nič več reducirati, te redukcije so že zdavnaj dosegle svojo skrajno majo. V drami delamo danes samo še z 28 ljudmi. Izpremembe osebnega značaja so nemogoče, ker imamo toliko prevedenih članov in ker tudi novega personala nikjer ni na razpolago. Edini odgovor na vsa ta vprašanja je: skrajno racionalno gospodar-elvo.

Kaj se to pravi v gledališču? Prihraniti! na vsem, kar ni neobhodno potrebno, in pri tem skrbeti, da ne trpi umetniški nivo. Ta rešitev se da izvesti samo na ta-le način: članstvo se mora odpovedati ugodnostim, ki so v neznačni meri iz boljših časov še ostale, odpraviti je treba posebne honorarje, v ko-likor še sploh obstoje, število statietov je treba skrbeti na minimum, izogibati se mo-ramo pomožnemu osebnosti (zborov, orke-stra) in delati samo s personalom, ki je an-zažiran. Uveljaviti smo morali načelo, da mora vsak delati vse. Prihraniti moramo na

dvigne umetniški nivo in da se operni per-sonal obenem razbremenil, bo moral zbor v večji meri sodelovati v opernih ulogah.

Važen preokret smo napravili tudi a skle-pom, da smo v oficialni program, ki ga sicer smatramo za gibljivega in ki ga hočemo v polni meri izvršiti, ker moramo v prvi vrsti ustreči našim stalnim obiskovalcem, uvedli tudi vrsto komadov, ki so namenjeni pred-vsem široki publiki. Gledališče ima brez dvoma tudi dolžnost, da človeku, ki živi v večnih pezah in tegobah naših dni, nudi kdaj na kdaj tudi priliko do odpočitka, kakor je kino vsak hip pripravljen, da utrujenemu človeku postreže z dvema urama lahkega od-mora. V teh časih je bolj kakor kdajkoli potrebno, da se glasi v teatru veder smeh.

Naša došedanja praksa a programom za široko občinstvo je pokazala presenetljive rezultate. »Mlinar in njegova hči«, nam je n. pr. v predstavi izven abonmaja vzgel in-ko 4070 Din dočim je dal »Hamlet« en-voer samo 1814 Din. »Turške kumare« so vzgle na predstavi izven 7891 Din. Feldma-nov »Zašere na mimo abonmaja samo 161 Din. To so številke, ki govorijo za knjige. Novi kurz je že dolel opravičil samega se-ba z dejstvom, da obeta vsaj nekoliko omi-liti krizo.

Za prihodnje dni imamo v načrtu še pa-laznih komadov: Horata Enola »Paradiž pa-tnuhove, potem mladinsko stvar visoke li-terarne vrednosti »Robinson ne sme umre-tic, delo mladega nemškega pisatelja For-sterja, ki je komaj pred tremi leti maturi-ral in je njegovo delo prav tedaj ob velikem

uspehu doživelo svojo krstno predstavo v Burgtheatru. V soboto bo prva predstava ču-dovite pravilice »Praznik cvetočih česenc« v Debečevi režiji, nato pride v delo Goljeva tridejanka. Po božiču pridejo na vrsto »Bratje Karamazovi«. Za božič pa priprav-ljamo poseben akcijski program, po kate-rnem bomo od 24. decembra pa do Sv. Treh kraljev vsak večer dali drugo stvar. Za to priliko bomo obudili v življenje tudi neka-tere dobre stare znanee, »Cvrček za pejšo«, »Petrčkove poslednje sanje«, »Triglavske bajke« itd. Nato se bomo lotili programa za predpust. Za Silvestrov večer bomo našudi-rali tri enodejanske, ki jih bomo dali samo enkrat. V predpustnem času bomo med dru-gimi dali tudi serozno Orterjevo stvar »Čevljar Hitt«, ki je veličastno delo, in na Galasworthyevo »Družbo«. Dotlej bomo naj-brž dobili v roke že tudi drugo domačo no-vileto, Kreftove »Kreature«

Od izvedbe tega novega programa si obe-tamo vsaj tolikoega denarnega uspeha, da se obranimo katastrofe, ki nam grozi. Hočemo, ta z delom obranimo obe hiši in da se ne povrnemo v predvoine razmere, kar bi bilo sramota za narod. Bil bi tudi kulturne škand-al, kakor če bi začeli zapirati ljudske šole. Danes lahko rečemo, da je personal v drami kot en mož sprejel ta forsiran način dela. Naši igralci so za rešitev Narodnega gleda-lišča doprinesli največji žrtvi, ki jo lahko pri-kažujemo od njih: pri tej maksimalni zapo-slitivi so tako rekoč prenehali biti privatni ljudje. Zdaj je na občinstvu, da stori svoje. Fri.

Domače vesti

• Spremembe v poštini službi. Za dnevničarja na pošti Maribor 1 je imenovan Ludvik Cernec. Premesteni pa so: Mara Uglešič, rojena Hafner, s pošte Ljubljana 1 v Kain; manipulanta Erna Korenjal z Maribora v Ormož; Josipina Čož z Ormožja v Ljubljano; Alojzija Adamič iz Rogaske Slatine v Skofjo Loko; Ivan Stojčič z Ljubljane 6 na Ljubljano 1; Anica Mušič iz Litije v Mursko Soboto; Ivan Frajčič z Rieda na Maribor 2.

• Proslave v spomin dr. P. Desančiča, združene s prenosom njegovega trupla iz Temišvara v Novi Sad, so zaradi raznih zaprek odložene in je bil odpovedan poseben vlak, ki bi bil po prvotnem programu vozil v soboto iz Novega Sada v Temišvar in nazaj.

• Smrt admirala Račića. V Solinu je v visoki starosti umrl upokojeni admiral Anton Račić, naš ožji rojak. V službi je bil korekten in naš ljubi je so v njem pogosto našli svojega zaščitnika. Po upokojitvi se je nastanil v Splitu, pozneje pa v S. Lini, kjer je imel svoje posestvo. Tamkaj je v tišini živel s svojo družino ter se bavil z gospodarstvom.

• Rokopis zakonika carja Dušana je že na varnem po zaslugi dobrih zvez naših znanstvenih ustanov s svetovnimi knjižarnami. Ko je, kakor je »Jutro« že poročalo, velika lipska knjižarna sporočila, da ima naprodaj te, za nas veljavne zgodovinske rokopise, je bila na najhitrejši način izvedena identifikacija zgodovinskega rokopisa ter knjižarna obveščena o njegovi usodi. Rokopis je bil v komisiji prodaji, shranjen pa je bil v Frankfurtu, kjer ga je sedaj prevzela začasno varstvo tamonjska policija. Preiskava bo ugotovila, po kakem čudnih poteh so se zgodovinski dokumenti po avstrijski okupaciji raznesli na knjižna tržišča.

• Prvi kongres dentistov in dentistov. Tehnikov Jugoslavije se bo vršil v soboto in nedeljo 18. in 19. t. m. v Zagrebu. Za udeležence kongresa je dovoljena polovična vožnja po železnici. Cel vzorni listek, ki naj ga vsak obdrži in pusti žigosati v Zagrebu bo veljal za brezplačen povratek.

• Stritarjev večer v Rogasški Slatini. Priredil podružnica CMD ob 10 letnici pesniške smrti v soboto, 18. t. m. ob 20. v hotelu pri Pošti. Med drugim predava pesnik S. Sardenko o Stritarju kot človeku in pesniku. Vabljeni tudi okoličani.

• Skupščina Jugoslovanske filatelistične zveze bo 2. decembra v Beogradu. Posetniki skupščine bodo imeli na državnih železnih polovico vožnjo ceno. Popust je v veljavi od 28. septembra do 1. decembra.

• Na posestvu »Biba« na Menini planini. Imajo člani SPD znižane pristojbine, in sicer: prenočnica na posteljah 10 Din, pri več kakor tridnevnem bivanju v koči celo 6 Din, na skupnem ležišču pa 3 Din.

• Štiri nove osnovne šole bo zgradila zagrebška mestna občina, da ugodni željam in zahtevam ponovnih sestankov staršev in učiteljskega. Dosedanje osnovne šole v Zagrebu obremenjujejo proračun mestne občine za 2.460.200 Din.

• Nenavadna ukaženost gledališkega igralca. G. Raša Plavčič, ki je že 12 let član beograjskega narodnega gledališča, je pred nekaj leti uspešno dovršil filozofske študije na beograjski univerzi, potem pa se je vpisal na tehniško fakulteto, katero bo sedaj zapustil z diplomom. G. Plavčič, ki bo gotovo edini jugoslovanski gledališki igralec z dvema fakultetama, je star 34 let in ni imel za svoje študije nobenega dopusta.

• Za prehrano brezposelnih v Zagrebu. Preko zime bo potrebovala mestna občina 6 milijonov dinarjev. Socialni oddelek ima v evidenci preko 6000 brezposelnih delavcev, z njihovimi družinami vred pa okrog 18.000 oseb. Da bi se oskrbela sredstva za prehrano te množice, nameravajo uvesti posebne določke na dohodke in na izjemne uslužbenke.

• Šole v Beogradu pred 200 leti. Na seji Društva za srbski jezik in književnost je dr. Dušan Popović predaval o šolskih razmerah v Beogradu pred 200 leti. V začetku 18. stoletja ni bilo ne učiteljev in tudi ne učencev v pravem pomenu besede. Kolikor je bilo javnega pouka sploh, so vse opravili duhovniki in nekateri trgovci. Tudi v prvi polovici 19. stoletja ni bilo boljše in tudi tedaj še ni bilo šolskih poslopij. Avstrijski cesar Karel je pošiljal med Sreč sicer misionarje, ki pa niso imeli nobenega uspeha. Začetek šolstva spada v dobo metropolitne Mojsije Petroviča, ki je proslil ruskega carja, naj mu pošlje najmanj dva učitelja za latinski in slovanski jezik. V tem pismu je navedel, da ponujajo učitelje tudi iz Avstrije, katerim pa neče utirati poti med narod. Do leta 1772 je poučeval v Beogradu in sam učitelj, ki je

PLESNE VAJE

S. K. Iirije

danes ob 20. uri v beli dvorani Uniona. Začetniki ob 19.30. 12043

Delo naših prirodoslovcev

Slovenski prirodoslovci pričenjajo v zadnjem času živahno delovati tudi v širši javnosti. »Proteus«, časopis za poljudno prirodnoznanstvo, ki ga sedaj izdaja poleg svojega strogo znanstvenega organa prirodoslovna sekcija Muzejskega društva v Ljubljani, javna predavanja te sekcije in drugi razvedljivi znaki pričajo, o živahni delavnosti in organizacijskem elanu naših prirodoslovcev.

Pravijo, da smo Slovenci po svojem narodnem značaju bolj nagnjeni k duhovnim vedam, vendar pa je dejstvo, da imamo v Ljubljani že lepo prirodoslovno tradicijo, ki sega stoletja nazaj. Iz našega ljudstva je po teko več znamenitih naravoslovcev, ki so se sicer uveljavljali v tujni, a so nedvomno našega porekla. V 19. stoletju smo imeli celo nekakega »svetega Brehma«, Franceta Erjavca, izmed novjših naravoslovcev pa zadostna, če omenimo sloveče ime Ferdinanda Seidla in Borisa Zarnika.

Nova generacija raziskovalcev prirode si je ustvarila izpodbojno središče okrog naše univerze. Žije botanični, fizikalni, geološki, kemični, mineraloški in zoološki inštitut razvijajo tedaj večjo delavnost tudi v strogo znanstvenem raziskavanju. Onažja se sicer, da bi lahko bilo še boljše, predstavlja pa prirodoslovna raziskavanja (tako bi se dala za sešiti še marsikakšna stolica na univerzi in tudi vprašanje osamosvojitve prirodoslovne oddelka Narodnega muzeja postala težnja aktualnejša), vendar smo v splošnem lahko zadovoljni z rezultatom v teh petnaj-

dobival pravo od grškega mitropolita. 5 let pomeje je bilo že več učiteljev, ki pa so poučevali samo čitanje pametnih knjig. Učenci, ki se je naučili čitati eno knjigo, ni znal čitati drugih knjig in tako to učenje seveda ni imelo nobenega pomena. Ves pouk je tedaj služil samo cerkvi in njenim obredom. Istočasno pa so jezuiti otvorili svojo šolo, ki je imela štiri razrede. V tej šoli so učili nemški in latinski jezik. Srbi niso pošiljali svojih otrok v to jezuitsko šolo. Stalna je bila šola samo za duhovščino. V cerkvah so bile posebne pušice, v katere so se zlasti ob praznikih stekali prispevki za vse stroške pouka. Šolske razmere so najbolje ilustrirane z metropolitovim proračunom, v katerem stoji kot izdatke za stroške in po 1795 forintov, za učitelje pa samo 250 forintov.

• Savski most v Sevnici odprt za promet. Prejeli smo: Zaradi zadnje velike poplave je srednji del mostu čez Savo v Sevnici odneslo. Prekinjen je bil ves avtomobilski in vozovni promet Boštanj, Mokronoga, Studence in drugih vasi v Sevnici. Trpeli so hudo vsi posestniki tega velikega okoliša, posebno pa graščina Boštanj, ki ni mogla svojih lesnih izdelkov prevažati na sevnški kolodvor. Most se je popravil v 10 do 12 delovnih dneh toliko, da se je promet 11. t. m. že otvoril za pešce, avtomobile in vozove do 1000 kg teže, na kar se občinstvo posebno opozarja, dokler se popravilo popolnoma ne dokonča. Da je bil most tako hitro popravljen in da je delni promet spet odprt, gre posebejna zasluga sreake mu cestnemu odboru v Brežicah, ki se mu je posrečilo dobiti spretnega podjetnika g. Vogrinca, ki je s svojimi delavci kljub vednemu deževju in narasli Savi most v tako kratkem času spravil v tako stanje, da je spet promet odprt, za kar so mu posestniki vsega okoliša prav hvalni.

• Poplave nevarnosti v hrvatskih in slovenskih krajih so minile, ker Sava in Drava ne naraščata več in ker so se nadomada umirili tudi pritoki zaradi snega, ki je zapadel v hribih. Slimo naraščanje Kolpe in Une je bilo lokalnega značaja, poplave, povzročene od teh dveh rek, pa so napravile največ škoda. — Pod vodo so še nekatere vsaj Like in Neretvanske polje. — Nenavadne in nevarne so bile poplave v črni gori. Reki Lim in Tara sta prestopili svoje visoke bregove. Pod vodo sta cesti od Beran proti Andrijevici in proti Biševu polju. Tara je odnesla več mostov. V južnem delu pa je mnogo škoda, ker se je daleč naokrog razlilo Skadersko jezero.

• Poneverbe pri Zvezd nabavljajnih za drug vnovič pred sodiščem. Beograjsko sodišče je obnovilo razpravo proti Marinu Buliću in Antoniju Markoviću, uradnikom Zveze nabavljajnih zahtev, ki sta bila še obsojena zaradi velikih poneverb. Bulić je bil obsojen na 7 let ječe in na povrnitev škoda, ki znaša preko milijon dinarjev. Marković pa na 1 leto strogega zapor in povrnitev zneska od 10.000 Din. Bulić je v svoji pritožbi navedel, da je bil Marković njegov šef in da je po njegovih nalogih izvedel vse poneverbe. Marković je pobral poneverjen denar, njemu pa je odedelil je manjše zneske. Zaradi te pritožbe je prišlo do nove razprave, na kateri Bulić opisuje, kako so bile izvedene vse sleparije.

• Dva vlomna. Župnik na Javorjih v Poljanski dolini g. Josip Klopčič je imel pred kratkim v ranem jutru neprijetne obiske. Medtem ko je bil v cerkvi, se je spazil v njegovo delovno sobo neznan tat in mu odnesel 56 avstrijskih kron, plašč, zlato verigo, daljnogled in nekaj drugih malenkosti. Sličen vlom je bil izvršen v Jami pri Mavčah Svetrovec je vlomil v hišo posestnika g. Jakoba Jenka in odnesel 3500 Din gotovine, žensko srebr. uro, pozlačeno moško verigo in nekaj jestvin. Izginil je

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja 2. stanje barometra 3. temperatura 4. relativna vlaga v % 5. smer in brzina vetra 6. oblakost 1-10 7. padavine v mm 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

16. novembra
Ljubljana 7, 761,8, 0,8, 92, N1, megla, 10, 5,8, sneg in dež; Ljubljana 13, 762,9, 3,3, 88, NNE1, 10, —, —; Maribor 7, 759,1, —, 1,0, 90, mirno, 10 megla, —, —; Zagreb 7, 760,8, 3,0, 90, W2, 10, —, —; Beograd 7, 761,4, 7,0, 90, mirno, 2, —, —; Sarajevo 7, 762,3, 4,0, 90, mirno, 5, —, —; Skopje 7, 763,6, 5,0, 90, mirno, 5, —, —; Split 7, 761,4, 9,0, 85, BNE2, 1, 1,0, dež; Kumbor 7, 761,0, 14,0, 75, W4, 2, 0,2, dež; Rab 7, 761,3, 8,0, SSE4, 10, 0,1, dež.

Temperatura: Ljubljana —, 0,1; 3,6, —; Maribor 0,4, —, 1,2; Zagreb 6,0, 3,0; Beograd 9,0, 6,0; Sarajevo 13,0, 4,0; Skopje 14,0, 4,0; Split 17,0, 8,0; Kumbor —, 11,0; Rab —, 6,0.

Solnce vzhaja ob 6.58, zahaja ob 16.31. Luna vzhaja ob 5.37, zahaja ob 15.5.

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj jutraj dosežete normalno lahko izčiščenje, če vzamete prejšnji večer 2-3 dražee ARTINA. Dobilo se je vseh lekarnah. Vsebinska škatilica po Din 8.—

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Minister. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. 5. Br. 12258 od 12. julija 1932.

pri zadnjih vratih, kjer so ga še sedeli do gozda.

• Obidele obleke barva v različnih barvah in pisla tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

• Slovenski javnosti je znan Slovenski vokalni kvintet deloma po svojih koncertnih nastopih, ki jih je imel v najrazličnejših krajih naše domovine, deloma po svojih lepih nastopih v radiu, kakor tudi po gramofonskih ploščah. Tako ga pozna skoraj vsak naš poslušalec. Z novim sporedom nastopi v ponedeljek 20. t. m. v Filharmonični dvorani. Vse vrline Slovenskega vokalnega kvinteta so že davno priznane. Lepi ubrani, zvočni in zdravi glasovi, pravilna interpretacija in čista intonacija so njegove največje odlike. Kjerkoli je nastopil, si je osvojil srca poslušalcev. Zato vabimo številne prijatelje kvinteta, da posetijo koncert v ponedeljek ob 20. Vstopnice so v knjižarni Glasbene Matice po običajnih cenah.

MARLENE DIETRICH

• Ustanovna skupščina Jugoslovanskega nacionalističnega kluba »Edinstvo« se bo vršila v nedeljo 19. t. m. ob pol 10. (brez akademske četuri). Kraj bomo pravočasno javili vsem izvršnim klubovim članom v posebnem pozivu, ki bo služil kot legitimacija za vstop na ustnovno skupščino. Pripravljalni odbor.

• Okrajna organizacija JNS za 11. in 12. volične dvorskega okraja vabi članstvo in prijatelje na predavanje Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj, ki bo v soboto ob 20. v gostilni »Pon staro lipo, na Borštnikovem trgu. Govoril bo priključeni govornik župan g. dr. Diniko Puc.

• Predavanje. Drevi ob 20. bo predaval sodnik g. dr. Bajič Stojan pod okriljem ZKD o Jugoslaviji v sklopu mednarodne politike v dvorani sokolskega kinu v Mostah. Po predavanju dva kulturna filma. Vstop prost!

• Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravnega »Franz Josefov« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesa.

• Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi na zaključno predavanje g. Zorana Hribarja o predlogu za izhod iz finančne krize, ki ga priredi kot nadaljevanje razprav o predlogih Kluba inženjerjev in arhitektov-pripravnikov o uvedbi javnih del kot sredstva za ozdravitev gospodarstva. Predavanje se bo vršilo v petek 17. t. m. ob 20. uri v društvenem lokalnu na Kongresnem trgu 1-II (poslopje Kazine). Vabljeni so vsi člani in po njih vpeljeni gosti.

• Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča, da je pričela glavna carinarnica ob sobotah uradovati nepretrgano, in sicer od 8. do 14. ure popoldne. Blago, ki bo ocarinjeno do 14. ure, se bo lahko iztovorilo tudi v popoldanskih urah, vendar bo treba v vsakem slučaju zaprositi pri uradni carinarnici. Interesantom bo šla glavna carinarnica radevolje na roko. Uprava združenja.

• JNAD Jadran poziva novince na nadaljevanje novinskega tečaja, ki bo drevi ob 20. Predaval bo univ. profesor Evgen Spektorski o zgodovinskem razvoju evropskih univerz. Za člane društva udeležba strogo obvezna. Vabljeni gg. starešine in oni, ki se za predavanje zanimajo.

Planinci-fotoamaterji

danes ob 20. uri v Delavski zbornici

skioptično predavanje

Po grebenih in vrhovih Durmitorja

Vstopnina Din 8.—, 6.—, 3.—

• Danes ob pol 15. bo predvajala ZKD svoj znameniti film »Sv. gorc«. Film je poln krasnih posnetkov iz narave. Tirolske gore stopijo pred nas v vsej svoji veličini. Film je posvečen predvsem zimskemu sportu. V tem delu sodelujejo vsi priznani tirolski smučarji. Opozorjamo cenje obiskovalce, da so za to predstavo cene znatno znižane. Sedeti so razdeljeni v dve skupini, in sicer po 3 in 5 Din ter so numerirani povrti.

• Zahvala. Krajevni odbor RK v Ljubljani (g. dr. Fetič) je razdelil poplavljenim in siromakom na Barju 7800 kg fižola, datje večjo množino sukenj, odej in slaničnjak in razna oblačila. Dalje je omogočil v večkratni znatni zneski, da more šolska kuhinja redno dati siromakom šolskim otrokom (30-40) toplo kosilo. Mestni socialni urad (g. dr. Rus) pa prispeva dnevno večjo množino kruha, da ga more prejemati do 80 otrok. Prostore za kuhinjo pa je preskrbelo mestno načelstvo (gg. župan dr. Puc, direktor Jančigaj in dr. Fux). Vsem izreka v imenu Barjanov najiskrenejšo zahvalo Grčar Tit, šolski upravitelj.

• Nov grob. V ljubljanski bolnišnici je umrla gospa Katarina Drnovškova. Za blago materjo žalujejo trije sinovi, ki jih je vse zgledno vzgojila. Pogreb bo jutri ob 16. — Pokojni blag spomin, žalujočim naše iskreno sočutje!

• Opozorjamo naše čitatelje na zanimivo skioptično predavanje »Po stenah in grebenih Durmitorja«, ki ga priredi TK »Skala« drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

• Občni zbor Starešinske družine primoreških akademikov bo drevi ob 20. v restavraciji Činkole.

• Delovni čas v trgovinah na praznike v decembru. Uprava združenja trgovcev v Ljubljani sporoča, da morajo biti trgovine dne 1. decembra na dan udeležnja ves dan brezposojno zaprte, dne 8. decembra smejo biti odprte samo dopoldne, dne 24. decembra, to je v nedeljo pred božičem, pa bodo trgovine v zmislu navedbe o odpiranju in zapiranju ves dan odprte. Glede nedelje pred Miklavžem uprava ni storila nobene izjeme, ker je uredba tudi ne predvideva, zato morajo biti trgovine dne 3. decembra zaprte. Uprava združenja.

• Nesrečna dekleta. V teku večerj. njega dne so spravili detektivki na policijsko upravo več mladih deklet, ki so pobajale po mestu brez pravega posla in tudi niso mogle povedati s čim se preživljajo. Ker so bile opazovane že dalje časa v sumljivih družbah in so imele nekatere na vesti različne grehe, so jih po kratkem zaslišanju oddali sodišču.

• Blatne ulice. Po deževju zadnjih dni so postale ulice in ceste v predmestjih in v mestu vse umazane in blatne. Mestni delavci skušajo zdaj vsaj deloma vse očistiti, vendar po množici pasantov sproti nanesene umazanije na asfaltnih in tlakovanih cestah. Zlasti zanamarjeni pa sta Tržaška in pa Bleiweisova cesta. Slednje se takorekto niti več ne splača nasipati; tlakovana bo šele pomladi, zdaj je za tlakovala dela že prepozno. Slaba je tudi Doljenjska cesta. Vobče vse večje prometne žile, ki vodijo v mesto, kriče po nasipanju in negovanju.

• Razne tatvine. Iz jame poleg remize Maloteleziške družbe je nekdo odpeljal 200 kg žganega apna, iz hiše št. 3. na Resljevi cesti so zopet odnesli potepni več žarnic. Poročila glede tatvin žarnic prihajajo na policijsko upravo zdaj s tega, zdaj spet iz drugega okraja. Domnevajo, da krajevo žarnice potepinski dečki in starejši prosjaki.

• Prihodna plesna vaja 80 Preporoda bo v soboto 18. t. m. v dvorani Trgovskega doma. Vodi g. Jenko. Igra »Ronny« jazz. Začetniki točno ob pol 20., ostali ob 20. Vljudno vabljeni.

• Drevi »nadaljevalni tečaj« Jenkove šole v Kazini. Posebne plesne ure dnevno.

Iz Celja

• Ljudsko vsuščilščje. V ponedeljek ob 20. bo predaval v risalnici meščanske šole v Celju univ. prof. dr. Boris Zarnik iz Zagreba o zanimivem vprašanju »Od kdaj je življenje na zemlji?«. Ker je g. profesor znan kot izvrsten predavatelj, bo občinstvo v ponedeljek gotovo napolnilo predavalnico. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

• Zbor načelnikov in načelnice sokolskih društev bo v nedeljo 19. t. m. ob 10. v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Na sporedu so poročila župnega načelnika in načelnice ter društvenih načelnikov, dolocitev delovnega programa za l. 1933-34. In odobritev prostih vaj za vse oddelke. Popoldne bo predelava prostih vaj za nastope v letu 1934.

• Društveno življenje v Celju in okolici je zelo razširjeno in razgibano. V območju predstojništva mestne policije, ki obsega tudi del okoliške občine, je prijavljenih nič manj kakor 95 društev, nekaj naših društev pa je že predložilo pravila, tako da bo vseh v kratkem nad sto.

• Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni film »Neki gospod Grant« in zvočni žurnal.

NI NIKAKA ČAROVNIJA, temveč samo edinstveno pomlajujoče in osvežujoče delovanje Hormolin-kreme, ki dela kožo gladko in mehko kot baržun. Hormoni, ki jih vsebuje ta krema, ne pomlajujejo samo kožo, ampak vse telo. Zato zahtevajte izrecno pravo »Hormolin-kremo Paracelusus«.

Iz Maribora

• Društvo jugoslovanskih upokojencev v Mariboru vabi vse svoje odbornike k izredni seji, ki bo jutri 18. t. m. v Cankarjevi sobi Nabavljajne zadruge na Rotovskem trgu. Obenem vabi člane, da se polmoštevno udeležijo proslav Zveze Matstrovih borcev 18. in 19. t. m. Društvo se bo korporativno udeležilo jutri zvečer baklade, v nedeljo dopoldne pa maše na Glavnem trgu in vseh svečanosti.

• Zastopniki mestne občine v gasilnem društvu. Poleg občinskega svetnika veletrgovca g. Lenarda so bili imenovani kot predstavniki mariborske mestne občine: v odbor odvetnik in občinski svetnik g. dr. Miloš Vauhnik, v poveljstvo gasilske čete pa gg. mestni fizik dr. Ludvik Novak in svetnik mestnega gradbenega urada inž. J. Baran.

• Nadaljevanje mariborskega šahovskega turnirja. V sredo večer so bile odigrane v kavarni »Jadranc« risice in neodigrane partije. V prvi skupini je premagal Kramer Strniša in Savlja, Savlj Lobkova in Romeša, Ostanek Jordana in tudi Strniša Jordana. Proti Kukovec je Ostanek remiziral. Stanje v prvi skupini je sedaj naslednje: Ostanek 5 in pol, Lobkov in Savlj po 4, Kramer 3 in pol (1), Lešnik 3 in pol, Končić, Strniša, Bilen in Kukovec po 3, Jordan 2 in pol (1), Lukeš 2, Romeš in Sila po 1 točko. V drugi skupini je Lorber premagal Gujnika in Gobca st. Stanje v tej skupini je naslednje: Lorber 5, Gujnik po (1), Gobec ml. 4, Pišer, Cizelj in Gujnik po 3 in pol, Gobec st. 3, Trelec 2 in pol točke.

• Važna konferenca o novem železniškem voznem redu za 1933-34 bo v torek 21. t. m. pri železniški direkciji v Ljubljani. Pri konferenci bo zastopala tudi mariborska Tujskoprometna zveza. Morebitne želje glede železniških zvez je nasloviti čim prej na pisarno »Putnik«.

• Iz krogov naših gledaliških igralcev. Na občnem zboru mariborskega mestnega odbora gledaliških igralcev je bil v sredo izvoljen naslednji odbor: predsednik Jože Kovič, podpredsednik Vladimir Skrbinec, tajnik Dalino Gorinšek, blagajničarka Elvira Kraljeva, odbornik pa je Maks Furjan.

• Še dva izleta v Gradec bo organizirala letos Tujsko-prometna zveza, in sicer v soboto 18. ter v sredo 22. t. m. Odhod ob 8. izpred hotela »Orel«. Prijave sprejema »Putnik«. Telefon 21-22.

• Za revne učence. Podmladek Rdečega križa v Mariboru bo priredil 3. decembra v dvorani »Uniona« svoj tradicionalni koncert v prid »Podpornega društva za revne učence«. Ker je namen prireditve pomagati najbednejšim družinam našega mesta, se naprošajo vsa društva in korporacije, da tisto nedeljo ne prirejajo svojih prireditev. Spored bo zelo pester in zanimiv.

• Obrtno gibanje. V obrtni register so bili na novo vpisani naslednji obrtniki: Ana Auerjeva, trgovina s klobuki, Vetrinjska ulica; Jernej Sela, kolar v Frankopanovi ulici; Srečko Sušec, prevažanje tovorov z avtomobilom, Koroska cesta 72; Mihael Kašelj, pečenje kostanjev na Glavnem trgu; zadruga oblačilnica r. z. z. o. r. na Meljski cesti 1; Lizika Spacilova, trgovina z mešanim blagom na Aleksandrovi cesti 41; Marija Laukova, gostilna na Tržaški cesti 8, Ferdinand Ogrinec, restavracija na Aleksandrovi cesti 45; Matilda Lorberjeva, gostilna na Ruški cesti 8; Marija Tomažičeva, trgovina z modnim blagom in sportnimi predmeti, Ulica desetega oktobra 4; Alojzij Čuček, mesar na Glavnem trgu in Josip Kaučič, trgovina z mešanim blagom na Glavnem trgu 16. Izbrisanih pa je bilo 6 obratov.

• Obmejni promet. V preteklem mesecu je prišlo na severni meji dravske banovine v našo državo 8392 potnikov, od teh 2464 Jugoslovenov, 4393 Avstrijcev, 744 Čehoslovakov, 371 Nemcev in 420 podanikov drugih držav. V istem času pa je na tem mejnem odseku zapustilo Jugoslavijo 9244 oseb in sicer 2520 Jugoslovenov, 4733 Avstrijcev, 1202 Čehoslovakov, 299 Nemcev in 490 podanikov drugih držav. V tranzitnem prometu je bilo na progi Maribor—Rakek 865, Rakek—Maribor 707, Prevalje—Maribor 378, Maribor—Prevalje 296, Prevalje—Labud 538 in Labud—Prevalje 781 tujev. Na navedenih progah znaša ves letošnji tranzitni promet do 30. oktobra skupno 34.180 oseb.

• Lastniki koles, fljakerskih in polfljakerskih voz se zadnjič opozarjajo, da dvigne svoje evidenčne tablice najpозnejše do 25. t. m. pri predstojništvu mariborske mestne policije v sobi št. 18, II. nadst.

• Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

no napredujemo v zameni strokovnih časopisov. Pomislite: na vsem svetu izhaja okrog 3000 prirodoslovnih listov; če hočemo, da bo naš strokovnjak informiran o najpomembnejših izledkih in o splošnem razvoju svoje vede, mu moramo nuditi vsaj najpomembnejše. Odkar smo prenosovali »Prirodoslovne razprave«, ras« zamenja takorekto od dne do dne. Upamo, da bomo še letos lahko nudili našim prirodoslovcem 400-500 strokovnih časopisov v raznih svetovnih in drugih važnejših jezikih. S to zamenjavo izvršujemo dvojce: Prvič priključujemo naša raziskavanja na svetovno znanost — naša razprave se citirajo v tujih strokovnih revijah — in vzdržujemo stike s strokovnjaki drugih dežel, obenem pa ustvarjamo domačim prirodoslovcem strokovno knjižnico, karžno so dosej težko pogrešali. Že to, kar dobivamo danes za naše »Prirodoslovne razprave«, predstavlja veliko finančno vrednost, ki je skoraj enaka stroškom za njih izdajanje. V primeri e prejšnjim razmeram, ko so nam bili tuji strokovni časopisi tako težko dostopni, pomeni to pomenljivo napredek.

Alimate dovolj sostrudnikov in kakšne načrte imate še s »Prirodoslovnimi razpravami«?

— Sostrudnikov je dovolj in sicer domačih in inozemskih: glede slednjih velja nabeležiti, da objavljamo samo razprave, ki se tičejo našega ozemlja. To velja delno tudi glede domačih z izjemo disertacij z ljubljanske univerze. V nadaljevanju nameravamo skrbno urediti izdajen nastajajočo knjižnico.

Alimate dovolj sostrudnikov in kakšne načrte imate še s »Prirodoslovnimi razpravami«?

— Sostrudnikov je dovolj in sicer domačih in inozemskih: glede slednjih velja nabeležiti, da objavljamo samo razprave, ki se tičejo našega ozemlja. To velja delno tudi glede domačih z izjemo disertacij z ljubljanske univerze. V nadaljevanju nameravamo skrbno urediti izdajen nastajajočo knjižnico.

Gospodarstvo

Navodila za poslovanje s Poštno hranilnico

Kakor smo že včeraj kratko poročali, je prometni minister na novo izdal navodila za poslovanje s Pošno hranilnico, ki se le v nekaterih točkah razlikujejo od dosedanjih navodil. Med drugim določa čl. 2, da smejo zainteresirane osebe iz Avstrije, Belgije, Danske, Góanskega, Letonije, Luksemburga, Madžarske, Nemčije, Tunisa, Francije, Nizozemske, Češkoslovaške, Švice, Romunije in švedske svoje pristopnice za otvoritev čekovnega računa pri naši Poštni hranilnici nasloviti preko poštne hranilnice ali čekovnega zavoda dotične države, ki jih dostavi naši Poštni hranilnici na temelju sporazuma v medsebojni pomoči pri odpiranju čekovnih računov.

Člen 3. je dopolnjen v toliko, da sme lastnik čekovnega računa prijaviti največ 10 oseb, ki so pooblaščenice, da razpolagajo z dotičnim čekovnim računom. V členu 6. se po novih navodilih izrecno navaja, da je ceno položnice razumeti tako, da se pri vsakem naročilu plača za prvih 1000 položnic 150 Din in za nadaljnjih 1000 komadov 120 Din. Istemu členu je dodana določba, da se mora pri izpolnitvi splošne položnice (ki se dobi pri vsaki pošti in na kateri ni natisnjen naslov imetnika računa s številko dotičnega računa), na vseh treh delih položnice označiti številka čekovnega računa naslov lastnika računa pa na sprednji strani priznanice (prvega dela položnice) in na zadnji strani sporočila ter vpisnice (drugega in tretjega dela položnice).

Kakor je sedaj razvidno iz točnosti besedila navodil ni spremenjena dosedanja cena za čke Pošne hranilnice, kakor smo to včeraj po »Vremenu« objavili s primerom rezerv.

Važna je nova določba člena 9, da mora izdajatelj čeka ali čekovnega računa pred vpisom in za vpisom zneska v številkah in v besedah prebrati prazen prostor z določbo črto, da se prepriča zlorabe. Vsako škodo, ki bi zaradi zlorabe tega neprečrtanega prostora lahko nastala, trpi izdajalec naloga (lastnik čekovnega računa).

Lastnik računa lahko odredi na čekovni nakaznici pogoje za izplačilo. Po spremeni besedilu člena 10 pa mora izdajalec čeka izpisati na povratnici vsoto, serijsko številko čeka, če želi, da se izplačilo izvrši s povratnico. Temu členu je še dodano, da se pogoj izplačila, ki v navodilih ni naveden, smatra da ni napisan, če je vstavljen na nakaznici, kakor tudi določba, da bo Poštna hranilnica skušala po goje izplačila skrbno izpolnjevati, vendar pa ne more prevzeti materialne odgovornosti, ako pogoj ne bi bil točno izvršen odn. če sploh ne bi bil izvršen. Čekov, na nakaznici velja po novih navodilih do 20 dne naslednjega meseca (doslej 2 meseca od dne izdaje). Novo je vstavljen člen 18, ki pravi, da mora izdajatelj (lastnik računa) ali imetnik čeka takoj obvestiti Poštno hranilnico (podružnico), če bi se ček izgubil, da se tako prepreči zlorabe. Lastnik računa mora istočasno izgubljeni ček preklicati.

Po spremenjenem besedilu člena 19. (doslej 18.) se znižuje cena kuvert Pošne hranilnice od 15 Din na 10 Din za 50 komadov. Nov je tudi člen 20., ki določa, da lahko vsak lastnik čekovnega računa zaprosi pri pošti, da se vse poštne nakaznice, ki pridejo na njegov naslov ne izplačujejo njemu, temveč da se takoj prenesejo na njegov čekovni račun. Na ta način se lahko prenesejo tudi njune in brozjavne nakaznice. Kdor se želi te ugodnosti poslužiti, mora izdati pošti pooblastilo in potrebno število položnic.

Nov je tudi člen 24, ki določa, da mora lastnik računa takoj obvestiti Poštno hranilnico, ako se dogodi, da je bilo določeno vplačilo pogrešno vključeno v korist njegovega računa. Ako tega ne stori, mu Poštna hranilnica račun za vedno zapre in je vrhu tega odgovoren za dotični znesek materialno in kazensko. Računske pomote v izvečju čekovnega računa ali pogrešno obremenitev je treba takoj reklamirati pri Poštni hranilnici. Če je reklamacija nujna, je treba telefonsko pozvati Poštno hranilnico, odnosno podružnico.

V drugem delu navodil, ki se tičejo hranilnega prometa, je vnesena nova določba, da je treba v hranilno knjižico vpisati ime osebe, ki vplača prvo hranilno vlogo, če ta oseba ni sam vlagatelj, na katerega se glasi knjižica. Vsakdo sme imeti samo eno knjižico na svoje ime kot vlagatelj. Oni, ki vplača prvo vlogo za drugega, sme vzeti več hranilnih knjižic, toda vsaka knjižica se mora glasniti na ime drugega vlagatelja. Kdor vzame več hranilnih knjižic, izgubi obresti po drugi in vseh ostalih knjižicah. Po novih navodilih se lahko odstot hranilne knjižice izvrši tudi preko sodišča ali notarja in ne samo pri pošti. Knjižico za zapisnikom sodišča ali notarja pa je treba poslati Poštni hranilnici v Beograd zaradi prenosa. Obresti na vloge po hranilnih

Zatiranje šušmarstva in neupravičenega krošnjarenja v Ljubljani

Na včerajšnji seji obrtnega odseka ljubljanske občinske uprave ni bil sprejet predlog obč. svetnikov Jos. Rebeke in Karla Sossa, ki se glasi:

Gospodarske organizacije obrtnikov in trgovcev v Ljubljani se upravičeno pritožujejo zaradi močno razpaslega šušmarstva in krošnjarenja po privatnih strankah. Obrtna oblast se trudi, da omeji in kaznuje kršilce obrtnega zakona, ki na drugi strani občutno škodujejo zaslužku legalnih obrtnikov in trgovcev. Vendar vsi ukrepi obrtne oblasti ne zaležejo in neupravičeno obrtovanje se nemoteno razvija, seveda bolj prikrito in tajno. Najavljene so sicer stroge odredbe proti vsem onim, ki svoje delo vrše proti predpisom zakona o obrti. Navzlic temu je umestno, da obrtni odsek ljubljanske občinske uprave sodeluje z oblastjo pri zatiranju teh kršitev in se na ta način postavi v bran ter zaščiti upravičene zahteve obrtnikov in trgovcev v Ljubljani.

Da se to zlo šušmarstva in krošnjarenja v Ljubljani zatira, naj obrtni odsek napravi vse potrebne korake in jih izvede s sodelovanjem vsega občinskega sveta. Analogno tržnemu nadzorstvu naj se uvede obrtno nadzorstvo ali pa neke vrste obrtna policija za nadzorovanje trgovine, obrti in industrije. Ta obrtna policija naj ima nalogo, da pregleduje poslovanje vseh strok, da pazi na to, ali imajo vse osebe, ki vrše kakršnokoli obrt po zakonu o obrti odgovarjajoče dovolilo ali obrtni list in da se izvršuje odredbe o zapiranju in odstranjanju lokalov.

Taka obrtna policija naj bi imela dovoljenje, da takoj na licu mesta ustavi nezakonito obrtovanje, da zapleni blago, odnosno, da zapleni lokal do višje odredbe. Izredna naloga obrtne policije naj bi bilo pobiranje šušmarstva. Tu bi nameščeni obč. upr. dodeljeni tej obrtni policiji, imeli najširše polno moč, da bi lahko takoj na mestu samem izvedli vse potrebne ukrepe, ki naj zagotovijo uspeh postopka. Zato bi bilo potrebno namestiti specialno osebo za poslovanje izven urada. Za izvršitev tega sklepa naj se zagotovi v bodočem proračunu potreben kredit.

Gospodarske vesti

Nov padec dolarja. Za predvčerajšnji popoldne je začela deviza New York na svetovnih deviznih tržiščih znova popuščati. Danes je bil zabeležen v Curihu tečaj 304,5 (včeraj 311) kar ustreza 41,4 odstotnemu razvrednotenju nasproti prejšnji zlati pariteti. Pri nas je deviza New York padla na 43,62 Din za 1 dolar (srednji tečaj skupaj s premijo) nasproti 44,41 Din včeraj. Navzlic nadaljnjemu padanju dolarja je bil funt danes nadalje čvrst in se je tečaj devize London v Curihu ponovno dvignil od 16,55 na 16,68.

Povišanje uvoznega kontingenta za jaja v Švici. Po sporočilu švicarskega poslanstva v Beogradu je švicarska vlada sklenila, da se poviša uvozni kontingent za jaja jugoslovanskega izvora v Švico za leto 1933. od 25.000 na 33.000 met. stotov. Japonska je v svetovnem izvozu tekstilij prekosila Anglijo. V angleških gospodarskih krogih se komentira dejstvo, da je po japonskih statističnih podatkih za prvih 9 mesecev t. l. japonski izvoz tekstilij že prekorasil tozadevni angleški izvoz, tako da je Japonska stopila na prvo mesto med vsemi državami sveta, ki izvažajo tekstilno blago.

Letošnja svetovna žitna letina ne bo krila konsumnih potreb. Kakor znano se je v evropskih industrijskih državah letos ponovno v znatni meri povečal pridelek pšenice, s čimer se je zmanjšala uvozna potreba teh držav, kar zlasti težko občutijo evropske agrarne države. Temu nasproti pa je svetovni položaj glede pšenice bistveno ugodnejši. Navzlic večjemu pridelku Evrope, je letos po najnovejšem poročilu mednarodnega poljedelskega instituta v Rimu svetovni pridelek pšenice na severni polotli znatno manjši, nego je bil lani in tudi manjši kakor znana po. Vpreče zadnjih pet let. V izvoznih državah je produkcijski presežek letos manjši, kakor v kakršnemkoli letu po vojni. Presežek izvoznih držav znaša namreč le 113 milijonov metriskih stotov (lani 173 milijonov) nasproti uvozni potrebi uvoznih

držav od 142 milijonov metriskih stotov (lani 173 milijonov). Najbolj se je zmanjšala uvozna potreba evropskih pasivnih držav, in sicer za 19 milijonov metriskih stotov. Ker je uvozna potreba pasivnih držav večja nego znaša produkcijski presežek izvoznih držav v letošnjem letu, je pričakovati, da bodo stare zaloge, ki so znašale prvega avgusta t. l. 188 milijonov metriskih stotov, do prvega avgusta prihodnjega leta nazadovale za 29 na 159 milijonov metriskih stotov, ker se bo lahko razlikla med produkcijskim presežkom izvoznih držav in uvozno potrebo pasivnih držav krila iz starih zalog, ki se bodo na ta način zmanjšale.

Hmelj spet po 70 Din

+ Zalec, 16. novembra. Ker je blaga že malo, a povpraševanje živahno, se je cena dvignila, in se je včeraj plačevalo dobro blago od 68 do 70 Din za kg. Nakupilo se je po teh cenah nekaj metriskih stotov hmelja. Nekaj večjih partij dobrega blaga proizvedenci še drže.

Borze

16. novembra

Na ljubljanski borzi je v skladu z zunanjimi notacijami dolar znova znatneje popustil, nasprotno pa je bil London za malenkost čvrstejši. Avstrijski šiling se je trgoval v privatnem kliringu po 8,95 (v Zagrebu po 8,90, v Beogradu po 8,90), grški boni pa so bili zaključeni po 41 (v Beogradu po 40).

Na zagrebškem efektnejem tržišču se je vojna škoda dvignila za več točk in se je trgovala po 235, 256 in 258. Čvrstejši so bili tudi dolarski papirji in je bilo 8 odst. Blairovo posojilo zaključeno po 40. Promet je bil še v 7 odst. investicijskem posojilu po 50 in v delnicah PAB po 233.

Devize
Ljubljana. Amsterdam 2307,07 — 2318,43, Berlin 1362,91 — 1373,71, Bruselj 798,02 — 801,96, Curih 1108,35 — 1113,85, London 183,97 — 185,57, New York 3380,50 — 3408,76, Pariz 223,88 — 225, —, Praga 17001 — 170,87, Trst 301,24 — 303,64 (premija 28,5 odst.).
Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8,95
Zagreb, Amsterdam 2307,07 — 2318,43, Berlin 1362,91 — 1373,71, Bruselj 798,02 do 801,96, London 183,97 — 185,57, Milan 301,24 do 303,64, New York 3380,50 — 3408,76, Pariz 223,88 — 225, Praga 170,01 — 170,87, Curih 1108,35 do 1113,85.

Curih. Pariz 20.1975, London 16.68, New York 304,50, Bruselj 72,05, Milan 27,20, Madrid 41,70, Amsterdam 208,175, Berlin 123,125, London 57,50, Stockholm 86, Oslo 83,80, København 73,45, Praga 15,34, Varšava 57,90, Bukarešta 3,05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beogra. 11,38, London 29,27, Milan 47,82, New York 535,27, Pariz 35,58, Praga 25,69, Curih 175,86, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti

Ljubljana. Vojna škoda 255—258, 7% invest. 50 do 51,50, 8% Blair 36 den., 7% Blair 33 den., 7% Drž. bl. banka 43 den., 4% agrarne 27 den., 6% beguške 36 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 258—260, za dec. 255 den., 4% agrarne 27 den., 7% investicijske 51—52, 7% Blair 35,50 do 39, 8% Blair, 39—40,50, 6% beguške 36 den.; bančne vrednote: Nar. banka 3700 den., PAB 233—386; industrijske vrednote: Sečerača Osijek 130 den., Trbovlje 100 do 120, Isis 10—25, Ljvavica Osijek 200 bl., Nar. šumska 20 den.

Beograd. Vojna škoda 258,254 zaklj., za dec. 258, 255 zaklj., 7% investicijsko 52 bl., 4% agrarne 28 zaklj., 6% beguške 37, 36,40 zaklj., 8% Blair 36 den., 7% Blair 34 den., 7% Drž. bl. banka 46 zaklj., Nar. banka 3700—3750, PAB 233, 232 zaklj., Dunaj. Državne železnice 16,25, Trbovlje 100, Alpine-Montan 9,20.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 16. t. m. Začetni tečaj: Pšenica: za december 89,50, za maj 93,25, za julij 80,875; kornuza: za december 47,875, za maj 54,75, za maj 56,375; rž: za december 60,75, za maj 67,375.
+ Ljubljanska borza (16. t. m.) Tendence za žito čvrsta — Nidijo se (vse za slovensko potatlo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mlevski tarifi): baška 79/80 kg 147,50 — 150; baranjska 78/79 kg 145 do 147,50; sremška 78/79 kg 145 — 147,50. Kornuza (po navadni tarifi): za november 180 — 192,50; nova uromena sušena 120 do 122,50; moka: baška 204 255 — 260; banatska 265 — 270.

+ Novosadska blagovna borza (16. t. m.) Tendence mirna. Prometa je bilo 61 vagonov. Pšenica: baška okolica Novi Sad 102 — 104; okolica Sombor in gornjebanatska 101 — 103, srednjebaška in slavonska 103 — 105, srednjebanatska 100 — 102; uromenabatska 95 — 99; baška potleka in ladja Dunav. Bezei 99 — 106; baška ladja Tisa 106 — 108. Oves: baški, sremški, slavonski 51 — 53. Jčmen: baški, sremški

nas zlasti oblasti (država, banovina, občina) ne pozabila. Imamo se vse polno specialnih problemov, postavimo: raziskavanje naših nam v geografskem in biološkem pogledu, problemi Krassa in dr. V proučevanju rastlinstva, eo se začele tudi pri nas uveljavljati nove sociološke metode, prav tako se favna raziskuje v zoogeografskem pravcu. Marsikakšno nalogo bi lahko imeli skupno z ostalimi jugoslovanskimi prirodoslovci, toda...

Nimate skupne organizacije?

— Že tri leta se pripravljamo za nie ustanovitev, vendar doslej ni prišlo do realizacije tega načrta, ki bi omogočil večjo strnitev naših znanstvenikov in v tej ali oni smeri morda tudi smotnejšo delitev in organizacijo dela. Nedvomno bi samo tako orednje društvo doseglo, da bi država vsaj z raznimi močmi, ne preveč obtežljivimi ugodnostmi podpirala naše delo. — Omeniti je še, da imamo zlasti Slovenci v posameznih prirodoslovnih panogah že več amaterskih, ki so se povzpeli na znatno stopnjo in so več kakor navadni nabiraleci materiala. Potemtakem so pogosto za razmah prirodnoznanstva pri nas dokaj ugodni, treba je samo več sredstev in živahnije podpore širšega občinstva. Ustvariti in razširiti se mora krog ljubiteljev prirodnih ved, kakor jih imajo drugi narodi. Tako razširjeno in poglobljeno delo bo ugodno vplivalo tudi na splošno kulturno usmerjenost našega naroda.

Čemu bi se mučili, če se da drugače napraviti!

Schichtov
RADION
pere sam

To je prednost Schichtovega Radiona. In v tem tiš njegova skrivnost: na milijone kisikovih mehurčkov se razvije med kuhanjem (vsaj 15 minut) v raztopini Schichtovega Radiona in poganja milno peno skozi tkanino. Tudi povsod tam, do kamor nikdar ne seže krtača. V 15 minutah Vam je perilo belo ko sneg, ne da bi ga bilo treba drgniti in mencati. Prizanesljivo in hitro opravi Schichtov Radion za Vas delo, kadar imate žehto, če uporabljate Schichtov Radion!

64/65 kg 63 — 65, Kornuza: baška, sremška 78 — 79, nova sušena 68 — 70; za december — januar 55 — 57,50; banatska 73 — 75, nova suš. 63 — 65; baška suš. ladja Dunav 72—74; baška stara, ladja Tisa ali Dunav 83—85, Moka: baška, banatska 204 in 206 195 — 215; 204 175 — 195; 206 165 — 175; 204 112,50 — 122,50; 206 82,50 — 92,50; 204 65 — 70; sremška, slavonska 204 in 206 185 — 200; 206 165 — 185; 204 145 — 165; 206 107,50 — 117,50; 206 77,50 do 87,50; 204 65 — 70 — Otrobi: baški, sremški 52,50 — 55; banatski 50—52,50. Fikol: baški, sremški 132,50 — 135.

+ Budimpeštanska terminalska borza (16. t. m.). Tendence slaba, promet slab. Pšenica: za marc 7,63 do 7,64, za maj 7,75 do 7,77; rž: za marc 4,73 do 4,74; kornuza: za maj 8,16 do 8,19.

Lepota Carigrada v opereti Jarmile Novotne

Ljubljana, 16. novembra

Vsa čast čestiti Mariji Jeritzi — ali ko zdaj v kinu Matice poslušamo Jarmilo Novotno, smo z njo še daleko bolj zadovoljni. Z zadoščenjem zapusti človek predstavo filma »Noč velike ljubezni«: zopet enkrat dobra, lepa opereta. Posrečena vsebina, dobri igralci, izvrstna režija. K vsemu temu: prekrasne slike Carigrada in njim prikladna bujna glasba Roberta Stolza.

Režira Bolvary. Zelo znano, zelo ugledno ime v evropskem filmskem svetu. Mojster filmske opere. Razpletel malenkost v velik, očarljiv dogodek. In nikdar ne pozabi opremiti svojega dela s čarobnimi krajevnimi posnetki. V tem filmu uživamo bizarno lepoto Carigrada: Zlati rog, velika panorama mesta, Sv. Sofija, čolnarji, ladje, prodajalci, bazarji, mnogo minaretov, mnogo skrivnostnih razkošnih palač in ta in oni skrivni kotiček med starinskimi ulicami. Že ta vnanost daje filmu poseben čar. In v nas tem boli vzbujata radovednost, kaj vse lepega je Bolvary nabral na našem Jadranu v svoj najnovejši film »Dvorec na jugu«. Pravijo (in mi lahko verjamemo), da je sijajno izkoristil »likovitost naših obal in ustvaril delo, ki ne podaja samo romantike dogodkov temveč tudi veličastno romantičnost našega sinjega morja.

A da se vrnemo k Jarmili Novotni: naravnost dragocen je film »Noč velike ljubavi« zaradi nje same, zaradi njene fine pevsko in igralske umetnosti. Za nas je poleg vsega prav pikantno, da v njeni nemščini vendarle ujameš pravo, moderno, visoko kultivirano Čehinjo. In Gustl Fröh-

lich — seveda je eleganten mornariški oficir, prijeten, izkušen, tak, kakor ga želijo ženske in kakor ga potrebuje filmska opereta, če hoče kaj veljati.

Ob tem lepem filmu lahko zadovoljni podčrtamo veliko prizadevanje uprave kinematice, ki se trudi, da nam prinaša na platno kljub vsem stroškom od dobrega najboljši: od Mate Hari in Ekstaze, preko Dr. Mabusa, Pesmi sveta in orjških Titanov neba Noč velike ljubezni: — izredno pestra menjava.

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI
DRAMA.

Petek, 17. Zaprtlo.
Sobota, 18. Praznik cvetočih češenj. Premiera. Izven.

Nedelja, 19. ob 15. Okance. Izven. Znatno znižane cene od 5 do 15 Din. Zadnjič v sezoni. — Ob 20.: Sveta Ivana. Izven. Znižane cene.

OPERA.

Petek, 17. ob 15.: Halka. Dijaška predstava. Znatno znižane cene. Izven.
Sobota, 18.: Tosca. Gostujeta ga. Zinka Kunčeva in g. Ivan Franc. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 19. ob 15.: Turške kamare. Izven. Znižane cene (dramska predstava). — Ob 20.: Traviata. Izven.

Po daljšem presledku pojde v nedeljo zvečer spet preko odr »Sveta Ivana«, znamenito zgodovinsko delo Shawa. Zabaven in duhoviti način je osvojil publiko, da z zanimanjem sledi napetemu dejanju o Devici Orleanski.

Danes ob 15. bo v operi kot dijaška predstava urizoritev poljske opere »Halka« z go. Gungjenac — Gavellovo v naslovni ulo. Pred ureditvijo bo govoril o poljski kulturi predsednik Društva prijateljev poljskega naroda prof. dr. R. Molé. Obisk priporočamo dijaštvu pa tudi ostalemu občinstvu. Znatno znižane cene.

»Tosca« bodo ponovno peli jutri z g. Ivanom Francjem v ulo Cavaradosija in z go. Zinko Kunčevom v uloji Tosce. Barona Scarpio poje g. Primožič. Ga. Kunčeva in g. Primožič sta znana odlična umetnika in prštevata partiji v tej operi med svoje najodličnejše kreacije. V drugi nastopi v uloji Cavaradosija na našem odr g. Ivan Franc, ki je vzbudil pri prvem svojem nastopu 1. novembra veliko zanimanje in žel tudi izredno priznanje. Prepričani smo, da bo njegov drugi nastop še sigurnejši in uspešnejši in mu bo dal priliko razviti vse lepote svojega glasovnega materiala.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Mestni dom.

Začetek ob 20.15

Sobota, 18.: Deseti brat.

Nedelja, 19.: Deseti brat.

Sentjakobsko gledališče priredi v soboto in nedeljo predvidoma zadnjič narodno igro v desetih slikah »Deseti brat«, ki je zaradi prelep »romantičen« vsebine zelo priljubljena pri občinstvu. Saj je za tidi znal pisati Jurčič ljudem iz srca. Nova dramatisacija se drži dosledno romana. Vabimo občinstvo, da si ogleda to lepo narodno igro. Vstopnice se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma.

Mariborsko gledališče

Začetak ob 20

Petek, 17.: Zaprtlo.

Sobota, 18.: Gospoda Gimbajevci. Znižane cene. Zadnjič.

Nedelja, 19. ob 15.: Roksi. Znižane cene.

Zadnjič. — Ob 20.: Študentje come.

Prva ponovitev Bučarjeve opere »Študentje smot bo v nedeljo. Pri premieri so študentje od dobro zasledeni hiši zelo lepo uspeli ter se je občinstvo izborno zabavalo. Vsebinsko je opereta jako zabavna, glasba, napisana v jazz — načinu, pa je temperamentna in melodiozna.
Kdor si še ni ogledal učinkovite Krščeve drame »Gospoda Gimbajevci«, ki je v izvrstni režiji dr. Br. Gavella doslej prav velik uspeh, naj ne zamudi poslednje priložnosti, ker uprizorje to delo v soboto 18. t. m. poslednjič v sezoni. Veljajo znižane cene.

izdajati podrobne sezname in sestaviti bibliografski katalog vseh preididnih prirodoslovnih časopisov, ki so na razpolago v ljubljanskih knjižnicah; tako bomo ustrgli da nee že kar nujni potrebi naših strokovnjakov, ki sedaj ne vedo, kaj vse imamo in česa nimamo v naših knjižnicah. Revije bodo kalpak pod uzeelnimi nogami na razpolago tudi izven Ljubljane bivajočim strokovnjakom.

Koliko članov šteje vaša sekcija in kaj nameravate storiti za širjenje prirodoslovnega znanja v širših slojih?

— Muzejsko društvo v Ljubljani šteje okrog 420 članov, ker pa so mnogi pri obeh sekcijah, ima vsaka približno 300 članov. Skromna številka, kaj ne? Če uvažujemo, da ima n. pr. Muzejsko društvo v Mariboru za polovico več. In vendar je naše društvo namenjeno vsej banovini in še Slovencem onkraj meja! Članarine, ki je dosti nizka, ne smatra naša sekcija za naročnino »Prirodoslovnih razprav«, ki jih dobiva vsak član marveč vidi v nji obliko plemenitega podpiranja za slovensko kulturo potrebne dela. Člani imajo še nekatere ugodnosti, med njimi pravico do brezplačne društvene knjižnice. Vendar smo po reformi »Prirodoslovnih razprav« žutili potrebo, da moramo

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Iz življenja in sveta

Prvo prezimovanje v večnem ledu

Na Novi zemlji so odkrili ostanke koč, kjer je l. 1597 prezimil Barents

Na Novi zemlji so odkrili ostanke koč, v kateri je prezimil l. 1597. pionir polarnega raziskovanja, Holandec Barents.

V prejšnjih stoletjih so drzni pomorščaki in kupci iskali vseh mogočih najkrajših poti iz evropskih pristanišč v Bajne, bogate dežele azijskega vzhoda in Indije. Prvi so bili Angleži, ki so skušali najti takšno pot tudi preko tako zvane Severovzhodne pasaze, a brez uspeha. Sledili so Holandci, ki so l. 1594. odpredali 4 ladje pod poveljstvom admirala Kornelija Najja. Ze takrat se je izkazal krmar Barents. Neslednje leto je skušalo premagati isto tako brez uspeha do pot 16 holandskih ladij, 20. maja 1596. pa sta odpluli po naročilu amsterdamskih veletrgovcev dve ladji, eno je vodil Jan Kornelij Riip, drugo Barents. Oba moža, ki sta bila zelo trmaste narave, sta se slabo razumela in končno ločila drug od drugega. Riip je jadril proti severu, Barents proti vzhodu in je dosegel Novo zemljo, kjer se mu je ladja v avgustu ustavila v ledu. Hote ali nehoti so morali Barents in njegovih 15 spremljevalcev ladjo ostaviti in se pripraviti prvič v zgodovini človeštva za prezimovanje na tako visokem severu, t. j. ob 76. vzporedniku.

Iz naplavljenega lesa so si zgradili 10 m dolgo in 6 m široko koč. Imela je ognjišče in troje vrat, a nič oken. Opremo so si vzeli z ladje. Strašno je bilo življenje v boju s polarnim mrazom, s severnimi medvedi in polarno nočjo. S pričetkom polarne noči so izgubili medvedje, prišli pa so veliki tropi lisic, ki so jih morali lo-

viti že zato, da se radi pomenjkanja sveže hrane očuvajo morilnega skorbuta. Bili so dnevi, ko zaradi mraza niso mogli iz koč. Da ni znal Barents svojih ljudi zapostiti na ta ali oni način in jim vlivati poguma, bi morali propasti. Tako mu je uspelo, da jih je v celoti povedel žive skozi zimo.

24. januarja se je končno prikazalo sonce in ko je sredi aprila popustil mraz, so menili, da so že rešeni. Toda najhujše je šele prišlo. S soncem so se pojavili medvedje in so izginile lisice. Živil je bilo čedalje manj, poskusili so morali, da bi se preživljali z medvedjim mesom, česar so se prej branili. Toda zaradi tega mesa so se preživljali, da se rešijo z njima. 14. junija so odveslali na odprto morje. Barents tega zadnjega napora žal ni zdržal več. Umrl je na morju, trije mornarji so mu sledili v ledeni grob. Ostali so po strašnih naporih dosegli rusko obalo, kjer jih je našel Riip, ki se je bil med tem vrnil na Holandsko in je od tam znova priplul, da reši pogrešance.

Barentsovo koč je odkril že l. 1871. Norvežan Elling Carlsen. Takrat je bila še skoraj nedotaknjena in v nji je našel tudi poročilo, ki ga je bil lastnoročno sestavil in tu ostavil Barents. Odtlej je ni obiskal nihče več, a sedaj so našli samo še skope ostanke.

Bakterije v premogu

povzročajo pline in eksplozije v rudnikih

Prof. dr. Franz Fischer z Zavoda za raziskovanje premoga v Muhlheimu je imel te dni zanimivo predavanje o novejših raziskovanjih omenjenega zavoda, ki se tičejo te prevažne snovi.

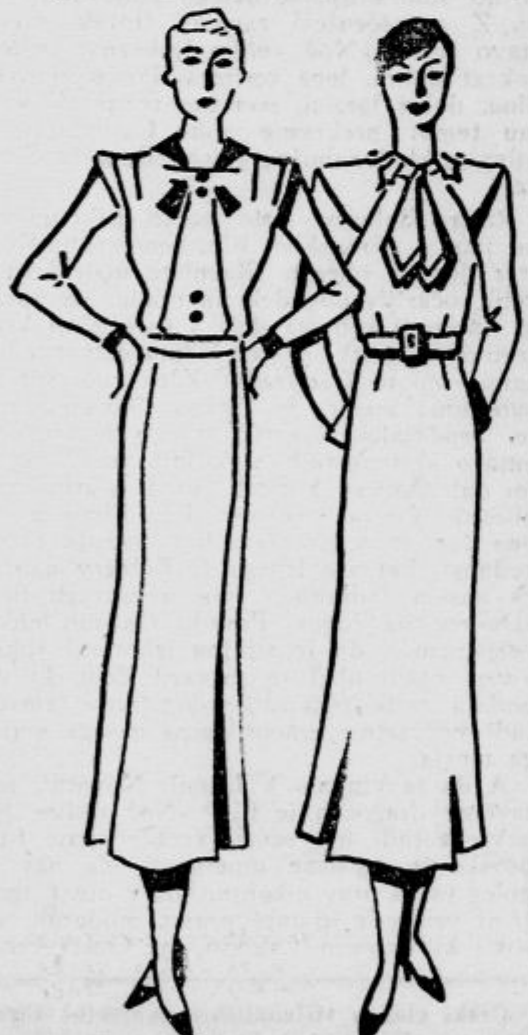
Kolikor se da dognati imajo današnje premogovne plasti tri različne nastanke. Svetli premog je v glavnem nastal iz debel pradalnih gozdov orjaških praproti, preslice itd., ki so se zamočvirili, dočim je nastal temni premog iz neštevilih cvetnih trosov teh gozdov. Vlaknati premog ima spet svoj izvor v gozdnih požarih, ki jih je zažgala strela itd. Prvotno se je iz teh treh plasti v močvarah tvorila šota, ko je pozneje morje preplavilo močvare, se je šota pod pritiskom sesedajočega se peska in vode spreminjala v premogovne plasti, ki vsebujejo le 4 do 5 odst. vode nasproti 90 do 95 odst. vode v šoti.

Veliko vlogo so imele pri tem nastajanju bakterije, ki jih dobimo žive še danes ne samo v rjavem, temveč tudi v črnem premogu. Še danes spreminjajo te bakterije premog s svojo preosnovo, seveda pa tako počasi, da ljudje s svojim kratkim življenjem temu ne moremo slediti. Te bakterije so za človeka povsem neškodljive, pač pa je možno, da proizvajajo s svojo presno-

vo pline, ki so znani po eksplozijah v premogovnih rudnikih.

V nadaljevanju svojega predavanja je prof. Fischer govoril tudi o uporabi kuriva za vozila. Tega kuriva ne smemo pridobivati samo s spreminjanjem premoga v olje. V Ameriki in Angleski so se že dobro obnesli tudi avtomobili na parni pogon. Nadalje bi motorna vozila lahko kurnili s svetilnim plinom, metanom in lesnim ogljem. Vodni plin, ki ga pridobivajo z napeljavno pare preko žarečega koksa, je isto tako kemična izhodna snov, ki bo v bodočnosti imela še velik pomen. V novjšem času uporabljajo tudi premogovni prah v veliki meri kot kurivo v električnih centralah, za lokomotive in parnike. Motorji na premogovni prah za motorna vozila pa so šele v začetnem štadiju poskusov in bo treba preučevati še razne tehnične ovire, preden bodo praktično uporabni.

Zimske obleke po francoski modi

Levo: Obleka iz svetlomode volne. Bela garnitura obkrožuje vratni izrezek. Desno: Obleko z okroglo izrezanim ovratnikom pozivlja primerna ovratnica

Pretepi v pariškem gledališču

V Gaumontovi palači v Parizu je bila za te dni napovedana večerna predstava, ki bi se bila morala pričeti ob 12. ponoči in v kateri so imeli nastopiti najodličnejši francoski gledališki umetniki. Vstopnice so bile po 100 frankov. Razprodane so bile do zadnje.

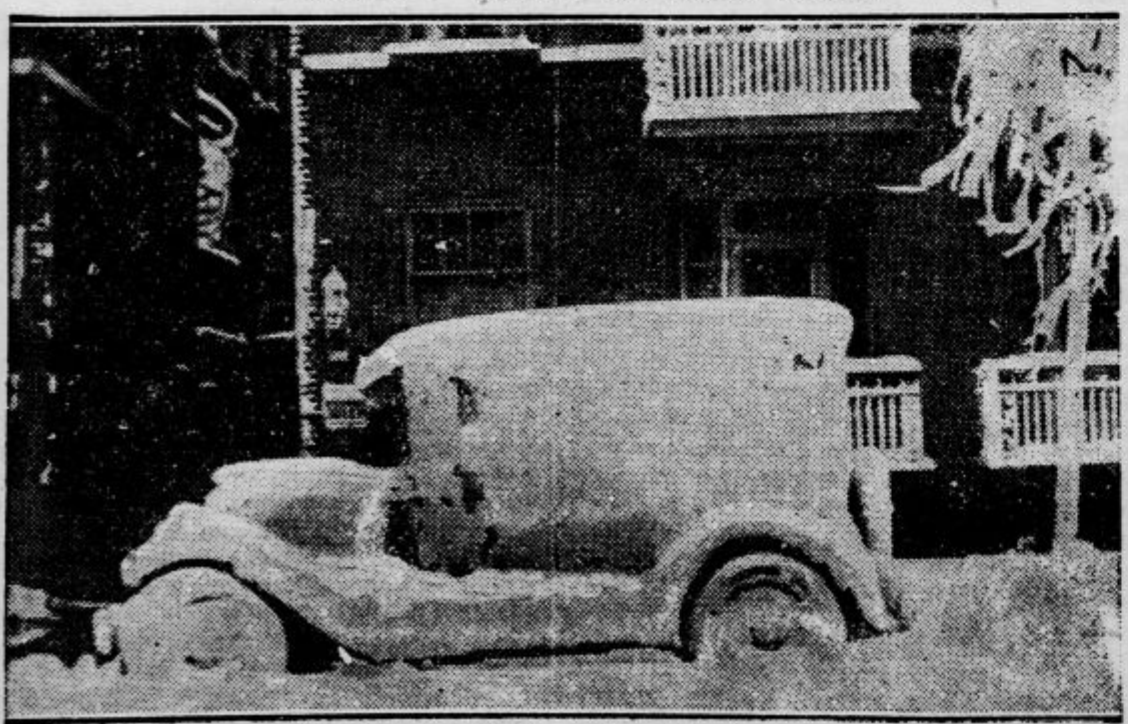
Občinstvo se je znašlo točno ob napovedanem času na svojih mestih, toda začetek predstave se je zavlekel za celo uro. Že to je močno vznemirjalo publiko. Ko pa so ljudje videli, da se pojavljajo na odru samo nekateri izmed napovedanih zvezdnikov, je nastal v dvorani oglušujoč hrip. Občinstvo je žvižgalo in vpilo ter na koncu zahtevalo vstopnino nazaj.

Ravnateljstvo Gaumontove palače je prosilo za policijsko pomoč. Stražniki so prišli, toda ob 4. zjutraj je kljub njih navzočnosti v dvorani nastal pretep, ki je imel za posledico divje prizore. Z velikansko težavo se je varnostnim organom posrečilo izprazniti dvorano in razgnati pretepače. Nekateri so aretirali, druge so morali odpeljati naravnost v bolnišnico, da so jim zacelili rane.

Francoski polet v Saharo

»Havase« poroča, da je prispela eskadra generala Vuillemina iz Dakara čez oazo El Ouvali med Tessalikom in Gaom. Polet se je nadaljeval v redu brez motenj.

V Kanadi vlada že trda zima

Visok snež pokriva ceste v Montrealu

Španske volitve

Gde. Maria Campomanor, bivša poslanka, zagovornica ženskih pravic, med volilnim govorom

Pravkar je izšla

nova številka ilustrirane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

ki vsebuje med drugim aktualno razpravo priv. doc. dr. B. Škerljja: KAKO POJMUJE SODOBNA ANTROPOLOGIJA CLOVESKE RASE. Nadalje: Moderatus v članek o MARTINU LUTHERU, zanimiv članek dr. F. Novaka »S SMUČMI NA MONT BLANC« i. dr. poleg mnogih lepih slik.

Posamezna številka samo 2 Din

Revija se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5 ter stane mesečno samo 8 Din

Iz „tretjega carstva“

Reichstag pri Krollu

Novi nemški državni zbor se bo sestel zopet v prostorih bivše Krollove opere. V dvorani je dovolj prostora za 661 novih poslancev, dočim je bilo v zgorlem Reichstagu samo 450 sedežev.

»Milijoni so glasovali pogojno...«

V komentiranju nedeljskih volitev v Nemčiji je posebno zanimivo stališče, ki ga zavzema »Frankfurter Zeitung«, ki piše: »Mož Hitlerjevega kova si je gotovo na jasnem, da so milijoni volilcev glasovali zanj in za njegovo listo samo pogojno. Čevelj žuli mnoge zelo občutno, kajti treba je rešiti mnoga vprašanja kulture, prava in gospodarstva ter pokazati, kakšne so posledice rasnega problema. Vsa ta vprašanja zahtevajo seveda velikansko odgovornost.«

Nemčija brez Pen kluba

Berlinski PEN klub je izstopil iz londonske centralne PEN klubov ker so Angleski vztrajali na tem, da morajo ostati člani PEN kluba nemški pisatelji komunističnega svetovnega nazora.

Nove uniforme

Štabni šef Hitlerjevih oddelkov Röhm je odredil, da imajo dobiti rjave čete 15. novembra novo obleko. Baje bodo uvedli novo barvo. Kakšno, o tem še ne poročajo.

DOBRO JE ČE VEŠ...

da so zabeležili potresomerni aparati v Mendozini precej močan potres v Kordiljerah; da bo poljska država preuredila zgodovinsko rezidenco kralja Sobieskega, sedanjega grofa Branickega, v letovišče za svoje državne predsestnike; da je naval Nemcev na službovanje v Tujski legiji tako silen, da morajo odklanjati prošnje; da so evropski izdelovalci svil sklenili resolucijo proti japonskemu dumpingu na tržišču svil; da je francoski senat te dni odklonil razpravo o ženski volilni pravici; da so holandska sodišča obsodila 17 mornarjev s križarke »Sedem provinc« na šest do osemnajstletno ječo; da je v libonski Kristalni palači, v kateri so urejali kolonialno razstavo, izbruhnil ogenj in upepeli poslopje do temeljev. Zgoreli so vsi dokumenti, statistike in fotografije;

ANEKDOTA

Mlada francoska pisateljica, ki obravnava zelo prostodušne teme v svojih romanih, je odvrnila na vprašanje o vsebini svojega naslednjega romana: »Moj novi roman je tako svobodnjaški, da mi mati ne dovoli, da bi ga čitala.«

VSAK DAN ENA

Pri zdravniku:

»Vsak dan po šest žilc, ste razumeli?«
»Da — toda — jaz imam samo tri žilce!«

Ankara, srce nove Turčije

Prestolnica v puščavi — čudeži desetletnega boja in dela — Jeklena volja v gigantski borbi z naravo

Prestolnica Turčije je Ankara, nekdanja znana pod imenom Angore. Ker to ime menda ne zveni čisto turško, da je Kemalov režim, ki hoče sistematično iztrebiti iz javnega življenja vse, kar ni izrazito turško, prekrstil v Ankara. V izgovorjavi naglašajo Turki prvi a, torej ankara. Mesto samo je že staro. V rimskih časih in morda že prej je bilo znano pod imenom Ankyra in je bilo ena najvažnejših postaj na poti od Carigrada v notranjost Male Azije, v Sirijo in Mezopotamijo. Baje je bil tam in učil Kristusov nauk tudi sv. Pavel. Mnogi ostanki iz rimskih časov, zlasti nagrobni spomeniki, so vidni še danes. Turki so na vrhu griča, na katerem mesto leži, zgradili veliko in močno trdnjavo in za zidove porabili tudi kamenje iz rimske dobe; tako so te spomenike nehoti ohranili do današnjih dni.

Tudi v srednjem in v pričetku novega veka je bila Ankara še veliko in važno mesto, nekaj časa baje celo rezidenca sultanov. Vsekakor pa v stari turški zgodovini ni bila zabeležena na častnem

na nje navezani ali lahko od njih žive; banke, trgovine, hoteli i. t. d. Dva največja hotela sta Ankara palas in Lozan palas; menda sta tudi edina, ki sta hotela v našem smislu. Zanimivo je, da je lastnik Lozana Jugosloven, po rodu Dalmatinec. Že pred vojno se je izselil v Turčijo in le slabo še govori naš jezik, je pa naš državljan in toliko zaveden, da šola svoje otroke v Jugoslaviji. Naj ob tej priliki mimogrede še omenim, da je zaveden Jugosloven tudi lastnik najboljšega in največjega hotela v Carigradu, hotela Tokatlyan. Hotelirska sposobnost naših ljudi je torej vsekakor večja kakor bi utegnil človek soditi po hotelih v nekaterih predelih naše domovine.

Pa da se vrnem k Ankari: moderni del mesta je tak, da bi lahko bil v raznovsem vsakemu velemestu v najbolj civiliziranem svetu. Naravno je, da je blagodejno vplival tudi na staro turško mesto in tudi tam marsikaj izboljšal in moderniziral. Tudi za mrežami, ki na starih hišah še pričajo o nekdanjih ha-

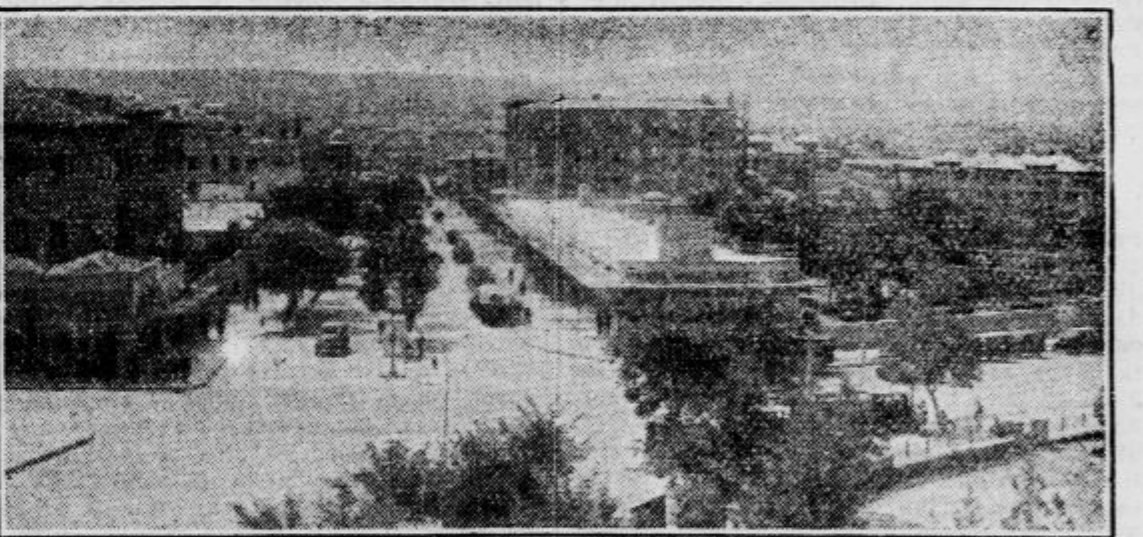
Stari turški del Ankare. Tako je sedanja turška prestolnica izgledala pred 10 leti.

mestu, ker je bila kmalu po kosovski bitki pri mestu poražena turška vojska od Tartarov. A ravno ta bitka je interesanten spomin za današnje čase, ko sklepata Turčija in Jugoslavija prijateljsko pogodbo. Ko smo se jugoslovenski novinarji mudili v Ankari, so nas v Ankari namreč turški kolegi opozorili — prečanski novinarji smo slišali to prvič, srbijanski tovariši pa so že vedeli — da so se one bitke kot turški zavezniki udeležili tudi močni srbski oddelki pod vodstvom dveh srbskih knezov. Tudi ta primer turško-srbskega zavezništva pred dolgimi stoletji kaže, da pod solncem res ni nič več novega.

Vsekakor pa je dvatisočletna zgodovina Ankare dokaz, da je moralo mesto nekdanj ležati, ako že ne v rodovitni, pa vsaj v naseljeni pokrajini. Danes pa je mesto oaza v žalostni puščavi. Čim se končajo naselja, ki tvorijo nekaka okoliška predmestja, se začnejo na vse strani resnična puščava brez trave, brez drevja, brez vode. Kakor daleč seže oko, povsod samo peščeno in kamnito gričevje, nikjer človeške naselbine. Po trideset, štirideset kilometrov, v nekatere smeri celo po sto kilometrov daleč sega ta mrtva pokrajina. Edino zvezdo s Carigradom in s civiliziranim svetom ima po blizu 600 km dolgi, za evropske razmere slabi železnici. Ima vrh tega

remih, blešče sedaj že električne žarnice; tudi v lesenih ali pollesenih turških hišah uvajajo že vodovod in kanalizacijo. Promet po mestu je bil vsaj v slavnostnih dneh, ko smo bili tam jugoslovenski novinarji, uprav velemesten. Vse ulice so neprestano vrvele tisočglavih množic, avtomobili so kar švigali, da si težko prišel čez cesto. Seveda pa je bilo takrat v Ankari blizu 100.000 ljudi in drugih krajev Turčije.

Kdor je na lastne oči videl pojave ogromnega prevrata, ki sta ga neizmerna energija in nezlomljiva vera v lastni narod ustvarila v Turčiji v pičlih desetih letih, ne more več dvomiti o veliki bodočnosti nove Turčije. Kljub temu pa se ne more otrestiti dvoma, ali bo iz Ankare res nastalo velemesto, kakor si ga je zamislil Kemal. Mesto nima vode; ona, ki jo iz pustinjskih močvar dovaja zaslini vodovod, je nezdružljiva. Pitna voda se v Ankari prodaja v steklenicah in je dražja kakor pri nas vino, saj stane liter 15 do 18 Din. V bližini mesta ni nobene reke, zato tvori kanalizacija skoraj neresljiv problem. Mesto leži skoro 1000 m visoko in je ozračje vedno vetrovno; veter pa prinaša iz okolice cele oblake pustinjskega peska, ki se zajeza v kožo. Dežja in snega skoro ne poznajo; kar je zelenja, je vse le plod silnega napora in neprestanega boja z ma-

Pogled v moderno Ankaro, nastalo v zadnjih desetih letih.

letalski promet s Carigradom, druge poti pa ne.

Zaradi vseh teh okoliščin se godi bržčas vsakemu tujcu, ki prihaja v Ankaro, tako kakor se je nam: vedno na novo smo se spraševali, zakaj je Kemal ravno to pustinjsko mesto izbral za rezidenco sebi in mladi turški republiki. Tudi ko smo se s kolodvoru po krásni aveni, sijajno asfaltirani in najmoderneje urejeni, pripeljali v mesto samo in so nas osupnili čudeži, ki sta jih ustvarili jeklena volja in moderna tehnika, si še nismo znali odgovoriti na vprašanje. Res je mesto danes lepo in imponantno. Po številu prebivalcev je približno enako Ljubljani, po obsegu pa je mnogo večje. Še pred desetimi leti je bila zapuščen turško mesto s kakimi 30.000 prebivalci. Ni imelo ne vodovoda, ne urejenih ulic, ne modernih stavb.

Danes je ob vznožju tega turškega gnezda nastalo moderno mesto, z dolgimi ravnimi cestami in velikimi, krásnimi palačami. Glavna ulica je avenija, ki bi delala čast Parizu ali Berlinu. Dolga je nad 10 km in široka ponekod po 50 do 70 m. Krasno je tlakovana in zvečer razkošno razsvetljena, seveda pa še ni in najbrž še dolgo ne bo zazidana, čeprav so v teh desetih letih, odkar je Ankara postala glavno mesto, zgradili že nad 3000 novih zgradb. Vsa ministrstva imajo sedaj že svoje palače, vsi uradi moderne hiše. Tuja poslaništva so si deloma že zgradila, deloma si še gradijo svoje reprezentativne zgradbe.

Seveda so s centralnimi uradi in s poslaništvimi prišli tudi mnogi drugi, ki so

čehovsko naravo. Vse drevje v mestu morajo dan za dnem zalivati. Zaradi vlažne lege mesta je velik tehnični problem, kako iz daljave nad 100 km speljati vodovod s pitno vodo, ki bi jo morali pumpati 200 m visoko. Pravi, da moderni tehniki ni ničesar več nemogoče. Morda je res tako in morda bodo rešili tudi za Ankaro vse te velike tehnične naloge. Toda veljalo bo to neizmernih žrtvih, duševnih, telesnih in denarnih, ki bi lahko drugje rodile neprimerne večje sadove.

Zakaj je torej Kemal kljub temu šel v Ankaro? Da je hotel stran iz korumpiranega in degeneriranega Carigrada, je razumljivo. Razumljivo je tudi, da je hotel imeti rezidenco v kraju, kamor ne sežejo krogle iz velikih topov bojnih ladij in kamor tudi za sovražna letala pot ni igrača. Toda lahko bi dobil primeren mest več v cvetočih, od narave oblagodarjenih predelih maloazijske notranjosti. Zakaj si je izbral ravno neugodno Ankaro, bo ostalo pač najbrž nepojasnjeno. Gotovo so poleg razumskih vplivov tudi čustveni razlogi. Iz Ankare je strmoglavil trilo sultansko vladavino. Iz Ankare je pobil in uničil l. 1922. grško vojsko in s tem priboril Turčiji nazaj vso Malo Azijo in še del Evrope. Iz Ankare naposled so izšli prvi ukrepi za popolni preporod turškega naroda. Zato je Ankara sveto mesto Kemalumu in vedno večji armadi njegovih vernikov. In zato najbrž so se odločili, da si ga ohranijo in izgradijo, četudi v neprestani gigantski borbi z nenaklonjeno naravo.

S P O R T

Jugoslavija — zadnja šansa ASK Primorja

Malo primerjave dosedanjih uspehov nedeljskih tekmovalcev — Za poslednjo ligino borbo v Ljubljani sodnik še ni določen

Pred leti, ko so bile naše ambicije še po-
hlajne, se je vračala beogradska Jugosla-
vija z uspešne turneje po Franciji, pa
ji je Primorje v Ljubljani prestreglo pot
in jo obvezalo za prijateljski nastop. Re-
zultat je bil 5:0 za Jugoslavijo, dosežen v
ekshibicijski igri. Jugoslavija je bila tedaj
državni prvak, preživljala je svojo sijajno
dobo, ko je znala sredi Zagreba v finalni
borbi za državno prvenstvo zmagati opas-
ne in renomirane »purgarje«, ki so v tistih
časih, pomenjali tudi malo več kot danes.
Ostalo je pri tistem srečanju. Oficielni
stikov ni bilo, ker jih razni sistemi tekmo-
vanja za državno prvenstvo niso prinašali,
za prijateljska srečanja pa je pot iz Beo-
grada do Ljubljane — predolga. Pač je šla
naša enajstletica pozneje nekoč v posete v
Beograd in pobudila z neodločnim rezulta-
tom malo senzacijo. In potem vse do dan-
es, kakor da smo si ostali tuji!

Nedeljsko srečanje pa pričakujemo vsi
z veliko nervozo. Ob normalnih prilikah ne
bi bilo povoda za živčno napetost. Tako pa
moramo pod silo razmer smatrati Jugosla-
vijo za dobavitelja vsaj ene točke, vsaj
želimo si to vsi, ki smo zainteresirani na
tem, da bi še kdaj videli v Ljubljani moč-
nejše nogometne igre. Slovo od lige bo pač
lažje kot pridobiti si ponovno vstop v njo.
Zato mora iti vse prizadevanje naše enaj-
stletice za tem, da si zagotovi obstanek v
ligi!

Vprašanje je, ali je mogoče priti Jugosla-
viji do živega, ali je kaj nade, da ji bodo
naši vsaj določeno kos? Iz prakse vemo, da
daje najbolj realen odgovor na taka vpra-
šanja sama igra, razvoj dogodkov na terenu,
ki so včasih zelo v neskladu s pričaka-
vanji. Potem govorimo o presenečenjih.
Toda teoretično je mogoče ugotoviti tudi po
papirni formi, vsaj dopustno je to. Papir
pa govori tako:

5. Jugoslavija 19 9 2 6 29:25 20 (14)
9. Primorje 18 6 3 9 37:42 15 (21)

Jugoslavija je torej na sigurnem petem
mestu in je se pred nedavnim veljalo kot
kompetent za drugo mesto. Po najnovejših
dogodkih je sicer morala malo skriti svoje
pretenzije, ker jo je vsaj Hajduk že de-
finitivno prehitel. Po zaslugi omiznega
sklepa u. o. JNS, ki je Hašku retuširal le-
po zmago nad Jugoslavijo 6:0, ima igrati
še tri tekme, obe s Primorjem in ponovno
s Haškom. Brez tiste korekture pri zeleni
mizi bi bila Jugoslavija trenutno sicer tudi
na petem mestu, toda njena vrstica v tab-
lici bi bila taka:

5. Jugoslavija 18 9 2 7 29:31 20 (16)

kar je že malo drugače in bi v najboljšem
primeru dajalo možnosti za dober place-
ment sredi tablice.

Če upoštevamo torej tudi anulirano tek-

mo s Haškom, ki je faktično bila odigrana,
potem sta obe moštvi absolvirali že vse
tekme z ostalimi klubi in bi utegnili pri-
merjavo rezultatov auditi papir za odgovor
na vprašanje, ali je po papirni formi
uspeha našega moštva mogoč. V naslednjem
pregled rezultatov:

	Primorje	Jugoslavija
Bask	1:1	2:0
	2:4	2:2
Bak	1:5	0:4
	0:5	0:2
Gradjanski	2:3	2:0
	4:1	4:2
Hajduk	0:3	3:0
	1:2	0:1
Hašk	4:1	2:1
	0:2	0:6
Concordia	1:1	1:3
	0:5	2:2
Slavija O.	2:2	1:0
	4:1	0:1
Slavija S.	2:1	3:1
	2:3	2:1
Vojvodina	5:0	1:2
	6:2	4:3

Pregled nam pove, da je Jugoslavija
napad pač zelo neodločen, da pa je njena
obramba v splošnem sigurnejša, dasti na
momente tudi lahko izgubi živce. Tudi si-
cer je ta pregled zelo poučen. Kaže nam, da
sta se moštvi s svojimi nasprotniki zelo
različno bili. Primorje je n. pr. odvzelo vse
štiri točke Vojvodini, oslajši Slaviji tri,
Jugoslavija pa obema le po dve točki, zato
pa je vzel Gradjanskemu in sarajevski
Slaviji po štiri točke. Primorje pa samo
po dve. BSK ni Jugoslavija zabil niti ena
gola, Primorje vsaj enega, čeprav je bi-
lanca z BSK sicer za Jugoslavijo ugodnej-
ša. In še cela kopica primerov je možna.

V splošnem velja za eno kot drugo mo-
štvo, da se bijeta na lastnem igrišču bolj-
še in z večjo srečo, in če ostane pri tem še
za tri dve tekmi, bo solucija vsega vpraša-
nja tudi za nas zadovoljiva. Večjih želja
zaenkrat nimamo!

Ob tej priliki moramo omeniti še dej-
stvo, da sodnik za to tekmo dosedaj še ni
določen. Sodniki se običajno odreja na
sejah v torkih in so njihova imena objavl-
jena v beogradskih listih že v sredo. Malo
čudno se nam zdi, da Savez ni še objavil
imena nedeljskega sodnika. Vendar upa-
mo, da se bo delegiral za to, za našega
predstavnikar tako važno tekmo sodnik, ki
bo zadovoljil obe moštvi.

Prodaja vstopnic za tekmo Primor-
je : Jugoslavija bo do sobote v trgovinah
Banjaj na Miklošičevi cesti in Baraga v
nebotičniku, v nedeljo dopoldne pa v ka-
varni »Emona«.

nemu, telesno-vzgojnemu in sportno propa-
gandnemu oziru. Poleg tega bo znatno
okrepila vezi s savezi prijateljskih držav,
ki so bile dosedaj zelo male ali pa sploh
nikake.

V pripravi, da bo udeležba tudi s
strani jugoslovenskih sportnikov, zlasti
onih iz dravske banovine, impozantna, je
prirediltež zapisil ministrstvo železnice za
znano vožnjo (četrtinsko). O uspehu te
prošnje bo prireditelj obvestil vse zainte-
resirane potom dnevnega časopisa, kakor
tudi direktno.

Službene objave LNP

(Seja p. o. dne 15. novembra 1933.)

Navzoči: Gg. Stanko, rav. Setina, Novak,
Skuhala, Zupanc, Kosirnik, Vrhnovnik. Od-
stolni (upravičeno) Gg. Anko, (neupraviče-
no) Gg. Oman, Starec.

V nedeljo 19. novembra 1933. se dolo-
žijo prvenstvene tekme: v Ljubljani igri-
šče Primorje ob 14. Primorje : Jugoslavija,
Beograd. Dovolj se predtekma. Službu-
joči odbornik Gg. Kačar, nadzor nad
blagajno Gg. Jugovec. Primorje mora po-
staviti deset rediteljev. Igrišče Hermesa
ob 9.30 Mars : Korotan, ob 11. Jadran :
Reka. Službujoči odbornik Gg. Logar. Vsek
klub mora postaviti po tri reditelje. Igriš-
če Ilirija ob 10.15. Sloja : Domžale. Služ-
bujoči odbornik Gg. Pevalak. Sloja mora
postaviti šest rediteljev. V Mariboru igri-
šče Železničarja ob 14.30. Železničar :
Maribor. Dovolj se predtekma rezerv.
Službujoči odbornik Gg. Oslag. V Ptuj
igrišče Ptuj ob 14.30. Drava : Svoboda.
Službujoči odbornik Gg. Samuda. V Čakov-
cu igrišče Čakovčevca ob 14.30. Gradjan-
ski : Ptuj. Službujoči odbornik Gg. Hof-
man. V Murski Soboti igrišče Mure ob
14.30. Mura : Panonija. Službujoči odbornik
Gg. Peterka. V Celju igrišče Atletik
SK ob 14.30. Atletik SK : Jugoslavija.
Službujoči odbornik Gg. Regner. V Trbovl-
jah igrišče Amaterja ob 14.30. Amater :
Retje. Dovolj se predtekma rezerv. Služ-
bujoči odbornik Gg. Knez. V Zagorju igri-
šče Sloje ob 14. Sloja : Svoboda. (Pre-
ostanek 30 min. prekinjene tekme). Služ-
bujoči odbornik Gg. Tauffer. Oba kluba mo-
reta nastopiti v isti postavi, kakor pri
prvi tekmi 5. novembra. Izključeni igralci
ne smejo igrati, ter se tudi ne smejo na-
domestiti z drugimi.

Kazenskemu odboru se predajo igralci:
Zitnik Luce (Ilirija, Ljubljana) na podla-
gi sodniškega poročila od prvenstvene
tekme Ilirija : Maribor, 12. t. m. v Ljublja-
ni, Prelunšek (Zalog) zaradi prestopka na
prvenstveni tekmi Zalog : Svoboda, Vič
5. t. m. v Ljubljani, Seifert O. (Rapid, Ma-
ribor) zaradi prestopka na prvenstveni
tekmi Rapid : Celje 5. t. m. v Celju, Go-
stiča Bogomir, Jevnik Adolf in s takoj-
šnjim suspenzom Zupan Lojze (vsi Svobo-
da, Zalog) zaradi prestopkov na prven-
stveni tekmi Sloja : Svoboda 5. novembra
1933. v Zagorju. Upravnemu odboru se
preda ss. Gg. Vidic, ker se ni odzval dele-
giranju za sojenje prvenstvene tekme
Domžale : Zalog 12. t. m. v Domžalah,
nadlež službujoči odbornik Gg. Skalar, ker
ni vršil svoje odborniške dolžnosti pri
prvenstveni tekmi, Svoboda, Vič : Zalog
5. t. m. v Ljubljani.

Verificirajo se s pravom nastopa 25. no-
vembra 1933. za Hermesa, Ljubljana: Fra-
netič Anton, za Disk. Domžale : Šmidt
Karol. Vzame se na znanje izjava igralca
Pauriča Franca, da preklicuje svojo prija-
vo za Panonijo, Murska Sobotica, ter da
ostane še nadalje član matičnega kluba
Mure, Murska Sobotica.

Verificirajo se naslednje prvenstvene
tekme: Ilirija : Železničar 5 : 4, Hermesa :
Maribor 1 : 0, Grafika : Korotan 3 : 1,
Reka : Slovan 4 : 1, Mars : Grafika 1 : 1,
Jadran : Slovan 3 : 1, Trbovlje : Amater
3 : 1, Krški SK : Elan 6 : 1, Domžale :
Disk 3 : 2, Panonija : Drava 3 : 2, Grad-
janski : Mura 3 : 0. Tajnik II.

Službeno iz OZDS pri LNP. Delegi-
rajo se v nedeljo 19. novembra 1933. v
Ljubljani: Jadran — Reka, igrišče Hermesa
ob 11. g. Dolinar, Mars — Korotan ob
9.30 igrišče Hermesa g. Zupan; stranska
sodnika pri liga-tekmi Primorje — Jugosla-
vija na igrišču Primorje ob 14. g. Strah
in Groznik. V Zagorju: Sloja — Svoboda
30 min. zadnji prekinjene prv. tekme g.
Marin; v Trbovljah Amater — Retje ob
14.30 g. Lukežič v Celju Atletiki — Ju-
goslavija ob 14.30 g. Oberleitner, v Čakov-
cu Gradjanski — Ptuj ob 14.30 g. Koptič,
v Murski Soboti: Mura — Panonija ob
14.30 g. Bizjak, v Ptuj ob 14.30 Drava —
Svoboda M. g. Vesnaver, v Mariboru: Ze-
lezničar — ISSK Maribor g. Deržaj. Na

Iz življenja na deželi

Iz Škofje Loke

Šl— Pogreb Franca Komana. Tako lepe-
ga pogreba v Škofji Loki že dolgo nismo
videli kakor v ponedeljek popoldne, ko
smo polagali k večnemu počitku ugledne-
ga mešana, podravatelja Mestne hranil-
nice in posestnika na Spodnjem trgu g.
Franca Komana. Pred hišo žalosti se je
zbrala ogromna množica Škofjeločanov,
okoličanih in šentvidčanov, da izkaže so-
sednjo čast možu neumornega dela. Za
duhovščino, ki je opravila žalne molitve,
so zapeli sokolski pevci žalostinko »Clov-
vek glej«, nato pa se je pričel pomikati po
Spodnjem trgu dolg spreved, ki so ga
otvorili Sokoli s praporom in starostor
B. Dolencem. Sledili so gasilci. Za duhovščino
in vozom s krsto, ki je bila vsa zasuta
z venci in šopki, so stopali užalosteni
svoji, narodni poslanec g. Albin Koman
in pisateljica gđ. Manica Komanova; na-
to so se zvrstili lovci, uradništvo tovarne
»Šeširja«, upravni in nadzorstveni svet
Mestne hranilnice, sokolski pevci, občinski
predstavniki z županom g. Stevom
Sinkom in starološkim županom g. Anto-
nom Hafnerjem, prijatelji in znanci. Na
pokopališču so pevci iznova zapeli, nato
pa se je sklonil v zadnji pozdrav sokolski
prapor in zemlja je sprejela telesne ostank-
e nepozabnega moža.

Šl— Osebnostne izpremembe v uradih. Vod-
stvo železnice postaje je prevzel g. Voj-
ko Krulje, ki je prišel iz Trebnjega. Dose-
danji postojni načelnik g. Jožko Lavrič je
prevzel mesto namestnika šefa na ljub-
ljanski glavni postaji. Iz banovinskih kre-
ditov sta nameščeni na sreski izpostavi
gđ. Dana Pečeva in gđ. Marinka Haf-
nerjeva, obe domačinki. Škofjeloška me-
šanska šola je slednjič le zasedena z za-
dostnim številom učnih moči. S Senovega
dostojništvom učnih moči. S Senovega
je priselila gđ. Zlata Albertova, iz peda-
goške šole v Zagrebu pa gđ. Potokarje-
va. Sodnik G. Ljudevit Batista je odšel v
Ljubljano, na njegovo mesto pa je prišel
g. Josip Černe iz Mokronoga. Tudi pri
davnici upravi so nastale izpremembe.
Prisneli so gđ. abiturientje Franc Klobovs
iz Breznice, Rudolf Veber z Jesenice, Pe-
ter Kneht iz Maribora in Anton Mehle
iz Ljubljane.

Šl— Škofjeloška občinska uprava je
imela doslej tri seje in je obravnavala
razne komunalne zadeve. Za popis inven-
tarja Prosvetnega društva sta bila izbrana
gg. mag. pharm. Oton Burdych in učitelj
Vojteh Debeljak. V domovinsko zvezo so
bili sprejeti pek France Podobnik, uršu-
linki Frančiška Kališeva in Angela Pavli-
čeva in delavec Jakob Jesenko. Sklenjeno
je bilo, da se popravni vodnjak pri tovar-
ni »Šeširja« in da se za stanovanjske naje-
njeni prostori v stari šoli ne bodo oddajali,
ker se namerava stavba preurediti.

Šl— Novo učiteljsko društvo. Učitelji
Škofjeloškega okraja si nameravajo usta-
noviti samostojno učiteljsko društvo s se-
dežem v Škofji Loki. Pripravljalni odbor,
ki mu načeljuje šolski upravitelj g. Jakob
Rojic, sklicuje ustanovni občni zbor za so-
boto 2. decembra.

Šl— Novo tekstilno tvornico na Trati
pri Škofji Loki so pričeli graditi. Betonski
temelji so postavljeni, sedaj pa dovažajo
na teren pesek, apno in opeko, ki so jo
navozili že nad 30.000 kosov. Tudi lesa
imajo pripravljene mnogo. Vsa delavska
mesta so že oddana.

Šl— Jadranska straža se pri nas zelo
lepo razvija in prihajajo še vedno prijave
novega članstva. Krajevni odbor šteje se-
daj 4 doporne in 161 rednih članov,
kar je za naše razmere veliko. Polnošte-
vilno so pristopili k JS vsi uradniški to-
varne Sešir, banovinska mlekarstva šola,
oddelek finančne kontrole, orožniške stanice
iz Škofje Loke, Fužin, Železnikov in
Bohinjske Bistrice. JS bo imela svoja pre-
davanja, ustanovila bo mladinski fond,
v organizacijski list se bodo pošiljali dopisi
o škofjeloškem okraju, razpredajali se bodo
tudi kolki in kolektarji JS. Vzporedno z
JS deluje podmladek JS na vseh loških
šolah, pa tudi že po mnogih drugih v na-
šem okraju.

Šl— Šahovski turnir za prvenstvo Škofje
Loke se nadaljuje že tretji mesec z ne-
zmanjšanim zanimanjem vseh sodelujočih.
Turnirja se udeležuje 28 šahistov, ki igra-
jo vsak teden dvakrat v kavarni. V celoti
se bo odigralo nad 2400 partij, zaključek
pa bo okoli Božiča.

Šl— Razmere v škofjeloškem gasilskem
društvu še vedno niso urejene, toda ob-
stoja upanje, da bo nevdružnega položaja
v kratkem konec. Vsa naša narodna jav-
nost upravičeno pričakuje, da bo vodil to
važno humanitarno ustanovo odbor, ki se
bo lahko v miru in zaupanju vseh posvetil
svojim vzvišenim nalogam.

Iz Kranja

— Lep dar je naklonil dijaški kuhinji
v Kranju g. dr. Fred Krobat in počaste-
nje spomina na blagoprobne g. Edmunda
Kocbeka v znesku 200 Din namesto
cvetka na krsto.

Iz Hrastnika

h— Nesreča zaradi eksplozije. V sredo
zjutraj je nastala pri plinski napravi vod-
nega plina v stekleni eksplozija, pri kate-
ri se je ponesrečil čuvaj naprave Jože
Savijoci. Puh mu je vrgel v glavo šamot-
no opeko, ki ga je močno ranila. Neza-
vestnemu je nujno pomagati dr. Neuh-
berger.

znanje se vzame sporočilo gg. sa. Wagner-
ja in Cimpermana, da nista 19. novembra
1933 prosta.

SK Ilirija. (Nogometna sekcija.) Da-
nes ob 14.30 trening prvega moštva in
rezerve. Udeležba obvezna za vse.

ZSK Hermes. (Nogometna sekcija.)
Vsi igrači, kateri hočejo nastopiti pri te-
ku Uedinenja 1. decembra, naj se takoj
prijavijo tej sekciji.

TSK Slovan. Drevo ob 20.30 pri So-
kolu seja upravnega odbora, istotam ob
19.30 članski sestanek, katerega naj se
udeleže Moša I., II., Sava, Grm, Znidarčič,
Uhan, Smrekar, Dečman, Poznik, Čeglar,
Rozman, Sinček II., Bögel, Jerančič in
Turk.

SK Svoboda (Vič). Drevo ob 20. seste-
nek vseh nogometašev v Delavski zborni-
ci. Člani sigurno! Po sestanku seja odbora.

Smučarski klub Ljubljana. Danes ob
20. v damski sobi kavarne Emca seja
tehničnega odbora. Seja je zelo važna zla-
sti zaradi sestave programa za letošnjo
sezono.

Iz Trbovelj

t— Privikrat je posegla bela žena v vr-
ste tukajšnjih bojevnikov in ugrabila 47-
letnega tovariša Kneza Ivana, trpinar-
darja. Tovariši, bivši bojevniki, mu drže
nepretrgoma stražo ter ga poneso daleč
v petek, ob 16. uri iz hiše žalosti (koloni-
ja »Sušnik«) na pokopališče. Za njim za-
ljujejo tovariši in globoko potira vdova s
hčerko. Tovariši ne pozabite, kakor smo
si večkrat dali besedo, izkazati mu po-
slednjo čast. Bodi mu lahka domača zem-
lja, na katero je bil toliko navezan! To-
variši trpin iz svetovne vojne ga pa ohrani-
mo v trajnem spominu.

t— Gasilska društva. V nedeljo sta se
vršila izredna občna zborna obeh gasilskih
društev (Trbovlje I., Trbovlje II.). Oba
sta potekla v najlepšem redu, pri čemer
se je prav lepo pokazala gasilska discipli-
na. Izvoljeni sta bili novi upravi, v
katerih pa so večinoma stare osebnosti.

Iz Konjic

nj— Drobne vesti iz sokolskega delo-
vanja. Lutkovni odbor je otvoril zimsko
sezono z igrice »Radovid in črna kraljica«.
Obe predstavi 4. in 5. t. m. sta bili izredno
dobro obiskani, scenerija in igra sta bili
najboljši, mladina pa se je izbornu zaba-
vala. Prihodnja lutkovna predstava bo še
tekotom meseca. — Slavnostno akademijo v
proslavo praznika uedinenja priredi sokol.
društvo 30. t. m. v telovadnici z zbranim
sporedom. — Miklavževu z obdarovanjem
revne sokolske mladine pa bo 5. decembra
popoldne v telovadnici. Članice bodo te
dni pričele z nabiranjem prispevkov za
obdarovanje.

Iz Ptuj

j— Kino bo predvajal v soboto ob 20.
in nedeljo ob pol 19. in pol 21. velefilm
»F. P. I. ne odgovori«. Kot dodatek kul-
turni film ZKD in Foxov tednik.

j— Davica v ptujskem okraju. Z nasto-
pom hladnega vremena se je v okraju po-
javila davica. Ptujška bolnišnica je v enem
dnevu sprejela tri primere iz občine Brega
in od drugod štiri.

Iz Ljutomera

lj— Osebnostna vest. Mešanska šola je do-
bila novo učno moč gđ. Julijo Šušeti-
čev, ki je dovršila letos višjo pedagoško
šolo v Beogradu. S tem imenovanjem bi
bil učiteljski zbor kompleten, če bi ne mo-
rala gđ. Ema Scheithauerjeva zaprositi za
bolezenski dopust do novega leta.

lj— Obrtna vest. Tukajšnji trgovec Me-
tod Sentar je kupil v Strigovi Brodnjako-
vo trgovsko hišo in se v doglednem času
preseli tja, kjer bo nadaljeval trgovino z
mešanim blagom in delalnimi prideli.

lj— Občinska Ljutomer okolica, ki ima
nad 3500 prebivalcev, je začela poslovati
v občinski hiši v Ljutomeru. Na prvi seji,
ki jo je vodil župan g. Bobnar, so se iz-
volili trije odseki, prvi za pravne zadeve,
personalije, notranje poslovanje in finan-
ce (predsednik župan), drugi za občinsko
gospodarstvo, česte in mostove (predsednik
Bošlar), tretji pa za prosveto, socialne
zadeve, higijeno in veterinarstvo (pred-
sednik Kosi). V krajevni šolski odbor sta
izvoljena gg. Bobnar in Lipovec. Odbor
se je zavzel tudi za enotnost sresa v so-
dem oziru in za ustanovitev katastrske
uprave v Ljutomeru. Nastavil je začasno
tajnico in za občinskega slugo Martina
Obrana. Vsaka stara občina je dobila ce-
starja, da bodo občinske ceste v lepšem
redu do dotedaj.

lj— Povodenj na Murskem polju. De-
ževno vreme zadnjih tednov je povzročilo,
da se je vsa zemlja napila vode in da
zadostuje še naliv v toku ene noči ali ene-
ga dneva, da naši potoki preplavijo njive
in travnike. Že dvakrat v enem tednu je
voda poplavlila velike dele Murskega polja
ter ovirala zadnja poljska dela. Tudi Mura
je prestopila bregove in se razlila na ši-
roko po obsežnem ozemlju. Večje škode
dosedaj še ni bilo.

lj— Nove telefonske relacije so otvor-
jene med Ljutomerom in telef. postajami
Gleichenberg, Bruck a. M., Judenburg,
Kapfenberg, Kindberg, Leibnitz, Leoben,
Weiz, Klagenfurt, Linz, Salzburg in Inns-
bruck. S tem je ustrezno želji naših iz-
voznikov.

★
DOBRNA PRI CELJU. Novo ustanov-
ljeno moški zbor »Triglav«, odsek gasilcev
na Dobrni, je na Martinovo nedeljo zve-
čer nastopil prvič pod vodstvom prizna-
nega pevovodje g. šol. upravitelja Belana
Schmidta v hotelu »Triglav«. Izredno
finim občutkom je zbor podal Schwabovo
»Slanico«. Mnogobrojno občinstvo so
ugajale precizno izvajane pesmi: Triglav
(Alajž), Bože živil (Zajc) in Jaz bi rad
rudečih rož (Prelovec). Baritonist G. Pre-
šiček je solo zapel tako, da moramo česti-
ti k lepo uspelemu pevskemu nastopu.
Le tako naprej! Na Dobrni se naj goji
lepa pesem v zabavo in v omiko domači-
nam, v sezoni pa tudi letoviščarjem, ki
radi posejajo iz širne Jugoslavije to s'cer
skrito gorsko zakonitje, ki pa je, kakor tr-
ditjo bratje Čeki, biser naše lepe Sloveni-
je. — Domači tamburaški zbor je med ob-
morjem lepo igral koračnice in jugosloven-
ske narodne pesmi.

SREDSICE. Kmetijski referent sreškega
načelstva v Ptuj g. Zorčič Stanislav bo
imel v nedeljo 19. t. m. ob 14. v občinski
hiši predavanje o pravilnem krmiljenju in
negovanju svinj. Pridite!

V korist

svojih oči
zahtevajte
pri optiku
izključno

ZEISS
PUNKTAL

Obširen propekt »Punktal« brezplačno
pri firmi Carl Zeiss, Jena — ali M. Pav-
lovič, generalno zastopstvo za Jugoslavijo,
Beograd, Mli. Draškovića 9 — pošt. pr. 411.

Sokol

Pokrajinski zlet našega Sokolstva
v Zagrebu

ki bo prihodnje leto, bo približno za dober
mesec dni po sarajevskem zletu. Predzlet-
ni dnevi bodo v drugi polovici julija, glav-
ni dnevi pa sredi avgusta. Istočasno s pro-
slavo 60. letnice, odkar je bil v Zagrebu
ustanovljen prvi Hrvatski Sokol, ki mu je
bil prvi starosta br. dr. Josip Fon, po rodu
Slovenec, bo pokrajinski zlet obnem pro-
slava 20. letnice prve seje, ki je obravnavala
1. 1914. zedinjenje vsega jugoslovenskega
Sokolstva, tedanjih savezov: Slovenske
Sokolske Zveze, Hrvatskega Sokolskega
Saveza in Saveza srpskih sokolskih društva
»Dušan Sinic« v enotno jugoslovensko
sokolsko organizacijo. Končno bo ta zlet
tudi spomin na 1. 1924., ko se je vršila v
Zagrebu seja za ponovno ustanovitev Zve-
ze Slovenskega Sokolstva.

Zletišče bo v prekrasnem Maksimiru,
najpopularnejšem zagrebškem šetališču in
izletišču. Zletni prostor bo krog 200 m
dolga in 100 m široka. Gradbenemu odseku
načeluj o. br. arhitekt Gradjak, ki je s svo-
jimi sodelavci že pričel z izdelovanjem na-
črtov. Telovadni prostor bo posejan z ze-
leno travo in se bo torej razlikoval od
dosedanjih peščenih telovadišč, ki so bila
po navadi vsa prav prazna.

Sokolska manifestacija v Zagrebu bo ena
največjih, kar jih je to mesto videlo. Ze-
limo, da bi se je udeležili vsi oni, ki jim
je razmah Sokolstva v tem delu naše do-
govine pri srcu. Zlet bo tako rekoč ob-
vezan tudi za župe v Sloveniji, zato velja
tudi za nje, da se čim bolj pripravijo in
pokažejo s tem, da vedo visoko ceniti
obisk, ki so nam ga letos za časa pokra-
jinskega zleta v Ljubljani napravili bratje
in sestre iz zagrebške sokolske župe.

Zupni tečaj za vaditelje dece v Kranju.
V ponedeljek zvečer je bil zaključen v
Narodnem domu v Kranju štiridnevni te-
čaj za vodnike sokolske dece, ki je zelo
lepo uspel. Tečaj je poselelo 25 bratov in
sester, po večini iz radovljskega okrož

P. H.

Življenje — film

Roman

Nato se otrese. Nezmisljen — vse to! Niemu — tuju — je s sto tisoč dinarji rešila življenje! Ali ni bilo to nič? Samo kdor je res plemenit, more tako ravnati. Ne, verovatno mora. Brezpogojno. Njegovi živci se pomirjajo. Na Sokolova misli. Kdo je ta človek? Izsiljevalec, lopov! Prav za prav se takega izvrška niti dotakniti ne bi smel. Nezmisljeno ravna, če se mu postavi! Ali — če malo pridneje vendarle ve kaj takega, kar obremenjuje Olgo in kar bi ji utegnili nakopati oprava s policijo? Umor? — Temno mu roji ta beseda po možganih. Nehote potegne z roko, kakor da bi jo hotel izbrisati. Prav je. Baš zato je treba zamašiti temu Sokolovu usta. Mora se mu postaviti, da mu hladnokrvno požene svinčenko v glavo. Srepa strmi predse. Torej — tolikanj ljubi Olgo Nikolajevno? Misli ga puščajo na cedilo. Samo to ve: prihraniti ji hočem sleherni bol, ker jo neskončno ljubim. Skozi odprto okno diha vonjivi nočni zrak. Po breskovem cvetu diši, po cvetočih mandeljnih. Zdajci se Milkovič zdrzne. Spodaj, na tihli ulici, je začel korake. V tišini se razločnejše oglašajo kakor podnevi. Komaj jih je zaslišal, že skoči s stola. Tik mimo glave mu nekaj prileti in pade na tla. Milkovič plane k oknu; njegova soba je v prvem nadstropju

28

hotela. Bežeča senca šine skozi krog medle svetilke, tako naglo, da komaj ujamemo njene obrise. Takoj nato užge električno luč in pogleda okoli sebe. Na preprogi leži kamen, h kateremu je privezan kos papirja. Pobere ga in ga razgrne. Nekaj v naglici načrtanih vrstic v francoskem jeziku. Podpis ni. Bere jih; obrvi se mu grbančijo in kottiški ust se prezirljivo zatezajo nizdol. Nato zmečka papir in ga zaničljivo porine v žep. »Tak tako,« se zasmije. »Smešno, a zanimivo. Videti je, da niti najbolj blagoslovljena dežela ne more obstati brez podzemlja.« Kmalu po tem utrne luč in leže spat. —

5. P O G L A V J E

»Čisto si neumen, bratec Volodja,« vpije Mihajlov in se obupan čehlja po kuštravih lasih. »To je blaznost, sveta mati božja! Izpametuj se že! Ali ti je treba? Ha, ha, ha! Kakšna burka! Bratec, duraoč — Mihajlov ti ne verjame niti toliko, kolikor imaš črnega za nohtom — tega je prav za prav mnogo, he, he —! Ne, tako bedast pa nisem. Ha, ha, ha, da bi te vrag! Daj, zvrni ga kozarec, steklenko prave danske žitovke sem davi kupil od zapitega mornarja. Pij, bratec, potlej pa pametno povej, kako je!« Med takim govorjenjem vzame iz omare steklenko, ki je že močno načeta. Reže se jo postavi pred poznega gosta. »Zal pa si, bratec, zal, v svojem fraku in beli srajci s steklenimi briljantnimi gumbi!« Sokolov ježno porine steklenico od sebe. Pred pol ure se je vrnil z zabave v vili »Nikolajevke«. »Tepec!« zagodrnja. »Ali — duša!« »Tako je, kakor sem rekel: tega Jugoslavana — kako mu je že ime —?«

»Milkovič —«

»Da — tega Milkoviča moram spraviti s sveta. Ali si pozabil, da sem služil matuški Rasiji kot oficir? Dvoboj je neogiben!« Napihne se kakor pav. Mihajlov se ugrizne z rumenimi zobmi v spodnjo ustnico in zamrmra: »Da, oficir. Od tistih dob si pa postal tak lopov, da bi se matuška Rasija v grobu obrnila, če bi te videla.« Sokolov ga ne sliši. »Ali res ne spoznaš, da mora monsieur Milkovič s poti? In da v to ni boljše, manj nevarne možnosti kakor je dvoboj? Če hočeš, ti odsterlim na petdeset korakov kateregakoli tvojih oslovskih uhljev; česar sem se naučil, to znam. Kadar tega prijatelja Melikove ne bo več, bova imela lahek posel. Saj že tako ni dosti manjkalo, pa bi bila rekla, da! On je edina ovira, in ti seveda nisi mislil nanj. Ali ti nisem vsega natanko razložil?« Mihajlov se počehlja za ušesom. Časih ga je kar strah tega Sokolova. Kdo ve, kaj vse ima že za seboj! »Strahopeten si, Mihajlov. Nič podjetnosti ni v tebi!« Sokolov se potrkva po prsih. Mihajlov nekaj zakruli. »Saj mu lahko tudi drugače posvetiva,« dé nato. »Pomisli, da se je nemara tudi Milkovič naučil na petdeset korakov odbijati uhlje! A? Kaj potem? Dvoboj je kakor ruleta, človek nikoli ne ve, ali bo padla krogla na rdečo ali na črno.« »A, tako —« Sokolov se zoprno, goltajoče zasmije. »Torej strah te je, kaj? Strah, da me ne bi — da ne bi padla najina reč v vodo? Sele zdaj te razumem, budalo. A nikar ne skrbi, verjemi mi, da streljam bolje od njega. Za vse slučaje pa —«

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglaš trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglaš, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokal«, »Stavovarjanje odda«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti in Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluzke«, če se z oglašom nudi zasluzke, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzke ali službe, plača vs

Mali oglasi
Za odgovor **3 Din** v znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglaš socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—. Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—. Vse pristojbine se male oglašje plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v plenu obenem z naročilom.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plaša za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Kdor sprejema potnika, plaša za besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Zastopnik

provoznemu — katerekoli stroke, nudimo lepo ceno pri vsaki mednarodni zavarovalni družbi. Ponudbe z življenjskim in referenčnim pod znako »Reprezentativna« na 95. oddelku »Jutra«. 42115-3

Provizijske

zastopnike (ce) za patent »Tokodel« sprejemamo. — Zglašiti se je 17. novembra v hotelu Miklavž (Mestni trg) Ljubljana ali med 8. in 12. ter 14. in 18. uro. 42115-3

Zasluzek

Kdor išče zasluzke, plaša za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 5 Din. — Kdor nudi zasluzke, pa za vsako besedo 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Vsako prepisovanje

na stroj ali kaj drugega prevzeman na dom. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 42061-3

Službo dobi

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Pošteno dekle

vajno gospodinjico kuhinje, sprejemamo. Predavati se je med 14. in 16. uro na naslov, ki ga pove oglašni oddelku »Jutra«. 42014-1

Trg. pomočnika

vezanega za galanterijo, sprejemamo. Predavati se je med 14. in 16. uro na naslov, ki ga pove oglašni oddelku »Jutra«. 42110-1

Gospodično

za pisano tekstilno industrijo, sprejemamo. Predavati se je med 14. in 16. uro na naslov, ki ga pove oglašni oddelku »Jutra«. 42116-1

Prikojevalka

dobro izkušena v urezovanju pleterni, dobi stalno mesto. Cenj. ponudbe na oglašni oddelku »Jutra«. 42100-1

G. Th. Rotman:

Bili, Bobijev sin

Ker je bil tačen kakor volk, se je sklenil pokrepati z jabolki. A nedaleč od njega je sedel mlinar Miklavž, s hrbtom naslonjen ob krilo svojega mlina, in dremal. Da ga ne bi zmotil, je vzel Bili vrvi, ki je visela zraven mlinarja, in ga krepko privezal h krilu.

Železen štedilnik

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra«. 42161-7

Prodaj

Oglaš trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglaš socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (6)

Peči

na sagovino najboljega sistema ter sejo topelne izolacije ter razpoložljivi na poskušajo R. Jakelj — Bled. 41672-6

Polnilec za

akumulator zvočnik Ampleon in akumul. 18. ah. proda S. Smola, Novo mesto. 42096-6

Ključavničar

neoznanjen, vešč v popraviljanju in gradbi novih avtomator, z vodilno prakso, naj pošlje svojo ponudbo s popisom dosežanih služb in z zahtevkom za oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Ključavničar«. 42027-4

Izurjeno moč

a prakso pri okrojenju pleternim stroju, sprejemam. — Izvedbene moči naj pošlje svoje ponudbe z naravnimi zahtevki na pošto predal št. 58 — Celje. 42078-1

Izurjene pletilje

proti dobremu zaslužku v stalno službo sprejme K. Soes, Mostni trg. 42112-4

Trg. sodružico

starejšo, popolnoma samostojno v vseh poslih, sprejemamo. — Poslovni svet, sprejme Zlatko E. Sin. Sv. Peter v Savinjski dolini. Reflektira se samo na prvoletno moč. Ponudbi je priložiti sliko in spričevala. 42094-1

Mlado dekle

ki ima poleg gospodinjstva nadarjenost za šivanje — sprejemam proti cel. oskrbi v Gajevi ulici. Pokoj. zavod, levo III. vrata 315. 42113-4

Uradnico

stenočipletko z večletno prakso v obrtniški ali gospodarski pisarni, zmogni nemškega in italijanskega jezika, sprejemam. — Ponudbe na pošto predal št. 315, Ljubljana. 42132-4

Čevljar. pomočnika

in drugem delu, sprejme takoj Tomaž Šefitar, Sv. Peter, Sav. dolina. 42140-1

Deklico

šodno in poslušno, etaro od 14-16 let, brez staršev, sprejemam. — Ponudbe, sprejme med 14. in 16. uro na naslov, ki ga pove oglašni oddelku »Jutra«. 42152-1

Snažno žensko

izobraženo, ki zna natančno popravljati parketirane stene, sprejemam. — Poslovni svet, sprejme med 14. in 16. uro na naslov, ki ga pove oglašni oddelku »Jutra«. 42161-1

Vajenici ke

poslušni staršev, sprejme Ivan B. S. Kodoljevo pri Ljubljani. 42065-44

Pek. vajenca

sprejme takoj pokarna Petek v Poseljem štev. 35. 42008-44

Pouk

Brnada 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaški, ki iščejo inštruktorja, plašajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 5 Din. (4)

Instruktor

dobra moč za IL letnik srednje tehniške šole (stavbni in računalni) se išče. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Tehniška šola«. 42136-4

Učiteljice

damega krojašica — za dom in poklic. Koj. po meri. Modni atelje, Sava, Gajeva III. 42150-4

Službe išče

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (2)

Brivski pomočnik

išče brezplačno nameščenje v večjem salonu v Ljubljani, v strobo izpopolnjevanju v damskem salonu. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Brezplačno«. 42080-2

Privoklasna

djevačica. — Damska kapela 5 gospodinjic 1. gr. op. Sviranje dobro. Petje klasično in sevdalinske. Eleganta garderoba. Slobodni 1. Decembra. Ovjeli po spoznavanju. Ponudbe na Kapelnicu Jurij Kavarca-Zagreb, Ogulin. 42093-2

Trgovski pomočnik

1. letnik, star, manjvrednostni in s 3 a 2 stroke, predi nameščenja. Zabašno sprejme vsako službo. Lahko polodi 10.000 Din kavcije. Dopisje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Delevene«. 42133-9

Gospodična

inteligentna in izobražena. — Impatična in prijazna. — Prosti nameščenja v taki pisarni, blizini kot bla. — Zanimanje ali podobno. — Cenj. vrtnice v sloboj. — Potrebe raa dobre in vsestne moči sprotno naslov na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Poštena moč«. 42107-2

Kupim

Oglaš trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglaš socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (7)

Trgovni plato vozilček

ročni pult, balansirano težakost na 15 kg. in do 150-500 kg. kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »1000«. 42143-7

Železen štedilnik

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra«. 42161-7

Prodaj

Oglaš trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglaš socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (6)

Peči

na sagovino najboljega sistema ter sejo topelne izolacije ter razpoložljivi na poskušajo R. Jakelj — Bled. 41672-6

Polnilec za

akumulator zvočnik Ampleon in akumul. 18. ah. proda S. Smola, Novo mesto. 42096-6

Cenejšo meso

Gorjave 5 in 7 Din, evinško 12 in 14 Din, teleščina 10 in 12 Din, Mesar Volkar Siska, Jernejeva in Gasilska cca. 42118-6

Fotoparat

9 x 12, dvojni anastigmat, nov povečevalni aparat in vsa pribor poceni prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 42123-6

Kapital

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (16)

5000 Din posojila

proti visokim obrestim išče večji posojilnik. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »K. E.« 42151-16

Posest

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Posestvo

30-50 oraloval velika, na Gorenjskem, oziroma Sp. Slajenskem kapi m proti plačilu v gotovini. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Takoj«. 42058-20

V najem

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Gostilno

oddam takoj v najem kavcije zmognim. Pousa, Nova mesto. 42097-17

Lokali

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Lokal

sedaj fotostojanje, za poljubno stroko oddam v Florianski ulici 22. 42109-19

Specijalni šampon

daje potemnelim lasem sijaj in svilen mehkoto. Že prvi polizkus Vas bo o tem prepričal.

Oprema za enkratno uporabo

Din 6.—

Oprema za trikratno uporabo

Din 12.—

Dobi se povsod.

316/II

Vinogradniki pozor!

Za pomladanski nasad imamo na razpolago še cepljenke sledečih vrst:

BOUVIEROVA RANINA.

zeleni silvanec (selekcija »Fröhlich-silvanec«), bela klevna, biser iz Csabe, Muškat Madame Mathias, zlahtnina, muškata zlahtnina itd. na podlagi Kober 5 BB, Telesi 8 B in Goethe 9 v prvovrstni kakovosti. Izključno selekcijonirani, izvrstni materialji. Prosimo interese, da zahtevajo naš seznam s ponudbo.

TRSNICE trdke Clotar Bouvier

vinogradniško veleposstvo, GORNJA RADGONA, Dravska banovina. 12038

Trta »Bouvierova ranina« je imela tudi letos relativno največji donos in najvišjo gradacijo (18—21.50)!

Špecerij. trgovino

dobro idejo, v prometu uveljavi oddam radi presoj. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Takojšen prevzem«. 42138-19

Prehrana

Kdor nudi prehrano plaša za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (14)

Več abonentov

sprejemam na dobro domo. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 42150-14

Pridelki

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (38)

Krompir

lep, odoben, zdrav, vsako količino, po 60 Din za 100 kg oddaja. 42150-14

tvrdka A. Volk

Ljubljana, Rezeljeva c. 24. 42171-38

Sadje

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (34)

Namizna jabolka

prva roba 4 Din, druga roba Din 3.25, srednje roba Din 2.75, drobna roba Din 2.—, suhe slive 5 Din po porzetu od 100 kg. — Prej franco postaja razpoložljiva Pavlin, Medvica. 42088-34

Glasbila

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Trivrst. harmoniko

leto dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 42089-36

Stanovanje

center, lepa lega, solčno, 4-6 sob s posebnimi vzhodi, popoln komfort, oddam s februarjem do 1. oktobra, po zelo ugodni ceni. — Povešila v Drovacki ulici 6/III. telefon št. 3314. 42012-31

Stanovanje

center, lepa lega, solčno, 4-6 sob s posebnimi vzhodi, popoln komfort, oddam s februarjem do 1. oktobra, po zelo ugodni ceni. — Povešila v Drovacki ulici 6/III. telefon št. 3314. 42012-31

Stanovanje

center, lepa lega, solčno, 4-6 sob s posebnimi vzhodi, popoln komfort, oddam s februarjem do 1. oktobra, po zelo ugodni ceni. — Povešila v Drovacki ulici 6/III. telefon št. 3314. 42012-31

Stanovanje

center, lepa lega, solčno, 4-6 sob s posebnimi vzhodi, popoln komfort, oddam s februarjem do 1. oktobra, po zelo ugodni ceni. — Povešila v Drovacki ulici 6/III. telefon št. 3314. 42012-31

Stanovanje

center, lepa lega, solčno, 4-6 sob s posebnimi vzhodi, popoln komfort, oddam s februarjem do 1. oktobra, po zelo ugodni ceni. — Povešila v Drovacki ulici 6/III. telefon št. 3314. 42012-31